Šeštadienis, gruodžio 29, 1951 | ANTROJI DALIS

DRAUGAS

PART TWO | Saturday, December 29, 1951

MOKSLAS ★ MENAS LITERATŪRA

PARAPINĖ AR VIEŠOJI MOKYKLA

P. MALDEIKIS, Cicero, Ill.

Daugumai lietuvių visiškai nekyla nė klausimas, į kurią mokyklą leisti savo vaikus. Tačiau tą klausimą kėlė prieš daug metų ir dabar kelia spaudoje dalis tų lietuvių, kurie parapinės mokyklos jau iš seno vengė ir dabar tebevengia. Niekam nepaslaptis, kad dauguma priekaištų parapinei mokyklai yra ne kas kita, kaip pastangos sumažinti tą vaidmenį, kurį vaidina katalikai Amerikos lietuvių gyvenime. To siekdami, ateistiškai ir liberališkai nusiteikę asmens stengiasi tai vienu, tai kitu atžvilgiu sukompromituoti lietuvių parapines mokyklas. Dabar jie šių mokyklų puolimui panaudoja gana aktualų momentą, būtent, kad ji nepatenkina lietuviškojo auklėjimo reikalavimų. Tai išryškindami, jie pataria tremtiniams neleisti savo vaikų į parapines mokyklas, o siųsti juos į viešąsias. Kadangi tokios nuomonės spaudoje gali kai kam sukelti neaiškumų, palyginkime lietuviškumui palaikyti sąlygas parapinėse ir viešosiose mokyklose.

Lietuviškojo švietimo reikalai

Suprantama, kad visiems susipratusiems lietuviams, o ypač tremtiniams, savo vaikų lietuviškumo išlaikymas sudaro didžiausią rūpestį. Niekas gi nenorėtų, kad jo vaikai būtų mokykloje nutautinti ir augtų be tautybės. Kiekvieno susipratusio lietuvio tėvo svajonė išauklėti savo vaikus taip, kaip jie buvo auklėjami Lietuvos mokyklose. Tačiau mes niekada nepatikėsime nuoširdumu tų žmonių, kurie siūlo leisti vaikus į viešąją mokyklą lietuviškumo sumetimais.

Mokyklų, kurios savo kryptimi ir siekimais atstotų Lietuvos mokyklą, čia neturime ir, galbūt, neturėsime. Tačiau niekas negali pasakyti, kad parapinės mokyklos visiškai neduoda vietos lietuviškumui. Visų pirma, čia mokytojos yra lietuvės, ir reikale vaikai gali susikalbėti lietuviškai. Čia ir vaikų dauguma lietuviai. Čia susibūrę tremtinių vaikai sudaro didelius lietuviukų būrius; jie čia jaučiasi lietuviais ir gina savo lietuviškumą. Prie daugumos lietuvių parapijų mokyklų veikia šeštadieninės mokyklos; o visoje eilėje mokyklų tremtiniai mokytojai kasdieną moko tremtinių vaikus lituanistinių dalykų. Reikia tikėtis, kad toliau sąlygos lituanistiniam švietimui šiose mokyklose dar pasikeis ir sunormalės.

Kurioje gi viešoje mokykloje šias sąlygas lietuviškumui rasime? Niekur. Ten vaikai nebegina savo lietuviškumo, o su juo slepiasi. Jau pasitaiko ir tokių atvejų, kad viešosios mokyklos mokinys lietuvis tremtinukas nenori, kad jo mama atei tų į mokyklos iškilmes: "Dar tu lietuviškai prakalbėsi, ir visi pamatys, kad aš lietuvis...".

O ką duos viešoji mokykla?

Viešoji mokykla lietuviams svetima savo dvasia. Dauguma mokytojų (Illinois valst. 56%) priklauso vadinamiesiems progresistams ir jų sąjungai. Nacional Education Association, kuri yra stipriai kairi ir siekia auklėjimo keliu transformuoti visuomenę į kolektyvinę sistemą. Šiai organizacijai priekaištaujama, kad ji siekia įgyvendinti socializmą ir komunizmą. Jos atstovai to ir nesigina. Kaip socialinis kairumas, taip ir vad. "progresyvinio" auklėjimo materialistinė dvasia daugumai lietuvių svetimi. Ne jų jieškodami tremtiniai atsidūrė Amerikoje.

Privačių mokyklų lygis nežemesnis

Kas nepažįsta viešųjų ir parapinių mokyklų, kartais prileidžia, o kartais ir spaudoje skelkia, kad viešosios mokyklos stovi daug augščiau už privačiąsias parapines. Toks prileidimas yra klaidingas. Ir patys vadinamieji progresistai pedagogai sutinka, kad privačių mokyklų mokslo lygis nežemesnis, o kartais augštesnis už viešųjų mokyklų.

Pagaliau nereikia pamiršti, kad visas lietuviškasis švietimas dabar atsiremia į parapines mokyklas, būtent, vykstą jų patalpose. Jei tremtiniai pasielgtų pagal kai kieno siūlomą receptą ir pereitų į viešąsias, ar pagalvoja tokių dalykų siūlytojai, kas atsitiktų su šeštadieninėmis mokyklomis. — kur jos galėtų prisiglausti?

Dėl tikybos mokymo

Kai kam nepatinka, kad parapinėse mokyklose daug mokoma tikybos. Sakoma, kad, jei Lietuvos mokyklose užteko 2 tikybos pamokų per savaitę, tai čia mokykla darosi nebepriimtina, jei jos čia mokoma daugiau. Tačiau lietuviui katalikui visada bus priimtinesnė ta mokykla, kur tikybos daugiau mokoma, negu ta, kur jos mokyti uždrausta, kaip kad yra viešosiose mokyklose.

Viešųjų mokyklų auklėjimas, kaip žinome, yra areligінis. Katalikų gi toks auklėjimas negali patenkinti. Kiekvieno kataliko pareiga duoti savo vaikams atitinkamą religinį išauklėjimą ir tuo pačiu moralinį pagrindą. Patys vieni tėvai dažniausia nepajėgia tų reikalavimų patenkinti. Tai pasiekti galima, kai ne tik namuose ir bažnyčioje vaikas pamokomas religinių dalykų, bet kai ir jo mokyklinis auklėjimas eina drauge su religijos mokymu. Dėl to Amerikos katalikai yra savo ganytojų įpareigoti leisti savo vaikus į parapines mokyklas. Kas to nesilaiko, nusikalsta Bažnyčios organizacinei drausmei. Normaliu atveju, katalikams parapinės mokyklos yra privalomos.

LATVIŲ GYDYTOJAI

Berlyno komunistų šaltiniai praneša, kad šiais metais nuo rugsėjo 15 iki spalio 5 dienos tpie 40 latvių gydytojų buvo deportuota iš Rygos į provincijos kolchozus. Apie 10 gydytojų buvę išvežti į Sovietų Sąjungą.

Heroizmas gali žmones išgelbėti sunkiose aplinkybėse, bet tik kasdienių mažų dorybių visuma apsprendžia žmonių vertę.

Religija yra būdingiausia žmogaus žymė; gyvuliai religijos neturi.

Nature morte

A. VALEŠKA

PASIKALBĖJIMAS SU PAUL CLAUDEL

DR. J. DEVEIKE, Paryžius

Paul Claudel, gimęs 1868 m., šiandien yra vienas didžiųjų pasaulio krikščioniškųjų rašytojų. Simbolistas ir realistas, giliai mistiškas, čia pat labai paprastas ir kartu rafinuotas, dažnai neaiškus, bet galingas, pritaikė, savo gana primityviškam menui, jam vienam savytą formą. Jo visam gyvenimui turėjo lemiamos reikšmės jo 1886 m. atsivertimas katalikybėn, jo kūrybai tolygios reikšmės turėjo jo diplomatinė karjera, kurią pradėjo 1892 m. Pir masis paskyrimas buvo 1895 m. — vicekonsulu N. Y. 1916 m. tapo ambasadoriumi Argentinoje, vėliau Japonijoje ir pagaliau 1927 m. JAV-bėse.

Kokia laimė — pavyko gauti keliolikos minučių pasimatymą su juo. Skubu Boulogne miško link, į vieną bulvarų. Didžiulis butas, viskas žaliai pastelinėje spalvoje. Darbo kabinetas, kurio langai tiesiai į mišką žiūri, visai be papuošimų, knygos aplink ir priešais duris paprastas kryžius, visai nuogoje sienoje. Po juo giliame fotelyje sėdi Claudel, viena ryškiausių dabartinės prancūzų kultūros asmenybių. Laukia. Po pirmųjų mandagumo žodžių prisiminė įtemptą tarptautinę padėtį, Paryžiuje vykstančius J. T. posėdžius, Višinskio bravūras. Aš pratariau:

— Esu giliai tikinti katalikė, bet klausant Višinskio žodžių, jo melo ir arogantiškos formos, buvo gaila, kad mano rankos nėra tas įrankis, kuris tą plūdimą sustabdytų.

— Sutinku visai su Tamsta; ir aš tą patį jausmą turėjau,— kalbėjo Claude. — Apokalipsas numato velnio viešpatavimą. Juk niekad jo viešpatavimas nebuvo tiks baisus ir pasireiškiąs ne vien žiaurumu, bet ir kvailumu. Niekad, niekas nematė didesnio žmogaus apkvailinimo, kaip šitas, kurį matome Rusijoje. Mačiau neseniai enkavedistų fotografijas, tai tikri galvijai. Molotovo galva vaizduoja neregėta brutalumą, tas pats su Višinskiu.

— Kaip Tamsta numatai politinę ateitį?

— Numatau visišką bolševizmo žuvimą. Melas visad yra laikinas. Bet prie šito visko privedė brolžudiško karo meilė krikščioniškoje Europoje. Mano jaunystėje tebuvo galvota, kaip atsikeršyti Vokietijai, kaip įgelti Angliją, susiruokuoti su Italija. Visi norėjo tarpusavy smaugtis. O dabar kartais ir prieš norą jungiamės krūvon, nes jaučiam, kad yra didelis priešas ir jo vardas— velnias. Jeigu norima, kad Sovietai žūtų, turime visomis jėgomis skubėti, kad krikščioniškoji meilė ir krikščioniška bendruomenė kiek galima sustiprėtų. Dabar yra velnio era. Aš tai sakau, kaip krikščionis, žinodamas, kad visi dalykai turi savo laiką ir savo vietą ir todėl nesuprantu, kodėl J. T. yra tiek islamiško elemento, kai krikščionybė turi dominuoti.

— Kokioje formoje Tamsta numatai bolševikų žuvimą?

— Atsigaivinimas turi eiti iš vidaus. Reik, kad pati tauta išvemtų velnią ir iš vidaus išsilaisvintų nuo jo. Yra negalimas dalykas, kad tauta, kuri davė Solovjevą, Dostojevskį, būtų skirta nuolatiniam dvasiniam nualinimui. Nenoriu tikėti, kad rusų širdingumas, jų siela būtų skirta amžinajai velnio vergystei... Juo greičiau bus tarp mūsų atgaivinta tikroji krikščioniškoji dvasia, tuo greičiau blogis pats savaime išnyks.

Ypač svarbu, kad kuo greičiau susibroliautų tautos, ir ne tik tautos, bet ir klasės. Mano jaunystėje buvo baisu stebėti jų neapykantą, ir tarpusavių kovą.

— Bet toji neapykanta mažėja.

(Nukelta į 2 psl.)

Je t'envoie mon salut aux Lithuaniens victimes de la bestialité Soviétique et je leur dis combien je les comprends. Dieu est le plus fort.

Paris 19 novembre 51

P. Claudel

Paul Claudel, prancūzų poeto linkėjimai lietuviams

PAVERGTOJE LIETUVOJE

D. Urbonienė kritikuoja Baltrūno kūrinį

Lietuvoj išleistas Baltrūno apsakymas "Mokytojai". Apsakyme vaizduojamas senas mokytojas, Tumonis, kuris ilgus metus dėstė literatūrą. Praeityje Tumonis buvo lyg ir pažangus. Hitlerinės okupacijos metais jis visos klasės akivaizdoje pasisakė prieš hitlerinius okupantus. Tačiau Raudonajai armijai įžygiavus Lietuvon jis nedaro jokios pažangos, t. y. sovietine terminologija tariant "taikstosi su buržuazinėm nuotaikom".

Urbonienės nuomone Baltrūnas savo apsakyme glosto praeitį, ir būtent: "Tumonis per visus pokarinius metus nė kiek nepasikeitė savo dėstymo metodo, atsiliko nuo gyvenimo, savo pamokose daro grubias klaidas, dargi nacionalinio pobūdžio klaidas, idealizuoja "Aušrą" ir pan.

Vilniaus m. Salomėjos Neries vardo vidurinės mokyklos mokytoja D. Urbonienė, griežtai prisilaikydama KP(b) duotų nurodymų, rašo, kad A. Baltrūnas "iškraipė tarybinę tikrovę, savo apsakyme iš esmės taikstosi su buržuazinės — nacionalistinės ideologijos pasireiškimais mokykloje..

Argi dar gali būti mokytojų, kurie šiuo metu nežino leninio - stalininio principo vertinant kultūrinį palikimą..., kuris pažangus mokytojas gali klysti užtrindamas klasių kovą? — šaukia Urbonienė.

NAUJAS PABALTIJO ŽEMĖLAPIS

Pabaltijo vokiečių leidykla „Baltischer Verlag" Vokietijoje ruošia spaudai pirmąjį Pabaltijo žemėlapį. Vietovardžių ir Lietuvos sienų užfiksavimo klausimais Lietuvių - Latvių Vienybės pirmininkas p. mag. ist. Julijs Bračs, kontakte su PLB Vokietijos Krašto Valdyba, veda su leidykla platų susirašinėjimą, kurio paveikta leidykla padarė savo projektuojamame žemėlapyje keletą pataisų. Iš įvairių galimų leidyklą pasirinko gana palankų, nors ne palankiausią, Lietuvai galimumą ir žemėlapin įbraižo 1939 m. Lietuvos faktiškas sienas su Vilniaus kraštu, bet be Klaipėdos Krašto, atžymėdama visdėlto Klaipėdos Krašta atskirai.

Laisvosios Europos radijo stotis "RFE"

Londone išeinąs lenkų laikraštis "Dziennik Polski" deda keletą informacijų apie organizuojamas Vokietijoje Laisvosios Europos Radio "RFE" lenkų audicijas. Atidarius ten čekų ir vengrų radijo stotis, atėjusi eilė ir lenkams. Techniniai pasiruošimai baigiami ir atidarymas numatomas 1952 mt. vasario mėn. pradžioje. Siuntimo stotis būsianti apie Frankfurtą, o studija Miunchene. Bendradarbiavimui numatoma pakviesti 80 lenkų žurnalistų, rašytojų ir menininkų-aktorių. Iš žurnalistų sąrašų yra pateikti 54 kandidatai, tačiau ne visi turi vienodas galimybes ten patekti. Tarp kitų, didelį reikalavimai statomi dėl žinojimo svetimų kalbų, o be to, RFE tendencija yra sudaryti galimai jaunesnių ir energingesnių bendradarbių štabą.

Redakcinis vienetas susidarys iš 25 asmenų; kalbėtojų bei aktorių — 16 asmenų; vertėjų, mašinščių ir visas administracinis personalas susidarys iš apie 40 asmenų. Vadovas dar nepaskirtas. Artimiausiu laiku laukiamas atvykstant į Londoną ir Paryžių RFE atstovas pasikalbėjimui su numatytais lenkų kandidatais.

NAUJA MUZIKINĖ JĖGA

A. ANDRIUS, Cicero, Illinois

Labai sunku kalbėti apie žmones, kurių valandos eina su mūsų dienomis ir kurie yra dalimi mūsų dabartinio likimo. Sunku, nes tik paskutinis žingsnis įprasmina nueitą kelią ir žmogų. Todėl, visai teisingai ir prasmingai sakoma, kad kiekvienas vertinamasis žodis apie šiapus gyvenantį yra jo apvogimas, nes pakankamas objektyvumo pasiekimas yra galimas tik tada, kai visas vertinamojo kelias yra pilnoje praeityje ir atatinkamoj laiko nuotolio perspektyvoj. Todėl šis mano kalbėjimas tebūnie tik keletos minčių pabėrimas apie žmogų, kuris besąlygiškai aukodamas save, tyliai ir kukliai kuria tikrąsias meno vertybes.

Mes kartais per vėlai atsigręžiame tylon, nors tyla yra didelė ir prasminga žmogaus ir gamtos kalba. Ir mus daugiau domina rėkiąs pramogų plakatas, negu tylintis žmogus. Nors visi žinome seną ir teisingą aksiomą, kad tikrosios dvasinės vertybės gimsta tyloje, kad kūrėjas auga vienatvėje ir ramybėje. Mes dejuojame ir skundžiamės ateinančių žmonių neturėjimu. Nemanyčiau, kad šis dejavimas būtų neteisingas, nes beveik visose dvasinės kūrybos srityse pasigendame prieauglio. O vistik yra saujelė žmonių, teikiančių vilties, kad mūsų menas ir kultūra nebus palaidoti svetimų miestų skersgatviuose ir dūmuose. Vienas iš tos saujelės, dar nedaug mūsų plačiai visuomenei pažįstamas, yra jaunesniosios kartos kompozitorius ir muzikas *Vytautas Jančys,* kuris, jau Lietuvoje būdamas, labai jaunas pradėjo muzikinį darbą.

Dar prieš "Aušros" gimnazijos baigimą priimamas Kauno konservatorijon - smuiko klasėn. Baigęs gimnaziją, Vyt. Jančys, visiškai atsiduoda muzikai. Kauno radiofono ir Kauno "Didžiojo Teatro" orkestruose groja smuiku. Užplūdus antrą kartą bolševizmo bangai, jaunasis muzikas pasitraukia Vokietijon. Wuerzburg'o stovykloje susiorganizavus "Sietyno" ansambliui, Vyt. Jančys kviečiamas to ansamblio muzikinės dalies vedėju. Tačiau didelio ryžto ir meilės muzikai skatinamas pasiryžta ir toliau tęsti pradėtas muzikos studijas. Ansambliui persikėlus vienon lietuvių stovyklon prie Stuttgart'o, jis įstoja to miesto aukštojon muzikos mokyklon. Čia studijuoja kompoziciją. 1949 kompozicijos klasę baigia. Šiuo metu Vyt. Jančys gyvena Chicagoje ir artimoje ateityje numato stoti į vieną Chicago's universitetų muzikos magistro laipsniui įgyti. Taip pat aktyviai reiškiasi ir muzikiniam gyvenime. Dalyvauja "Atžalos" orkestre ir neseniai susikurūsiam stygų kvartete.

Komponuoti Vyt. Jančys pradėjo labai anksti. Jo ankstyvesnieji kūriniai parašyti vėlyvojo romantizmo įtakoje, o vėlesnieji — atonaliniu ir ametriniu stiliumi. Kūrybinė šio kompozitoriaus skalė yra gana plati: simfoninė muzika, kamerinė, religinė ir vokalinė. Stambesnieji kūriniai: "Romantiškoji simfonija", "Stygų tercetas", "Mišios" ir kt. Nesvetimas jam ir lietuvių liaudies dainų harmonizavimas. Taip pat yra sukūręs įvairiomis temomis miniatiūrų fortepionui ir jau pradėjęs rinkti medžiagą simfoninei baladei pagal Vaižganto 'Alaušo varpą".

Toks tad yra Vyt. Jančio nueitas kelias iki dabarties dienų. Kaip matome, jis yra platus ir nemažas. Keletą jo ankstyvesnių kūrinių esame ir Chicagoje girdėję. Keletą, nes jų išpildymas yra sudėtingas ir sunkus. Įvairiaspalvė jo kūryba rodo esant jį didelės muzikinės kultūros žmogumi.

Tikrai, būtų didelė skriauda visiems užmaršty palikti žmogų, kuris savo dienas besąlygiškai atiduoda dvasinei kūrybai. Žmogų, kuris dirba tyliai ir kukliai kurdamas tikras meno vertybes.

Plokštelės moraliniam švietimui

Daugeliui tėvų sudaro sunkumą suteikti savo vaikams reikiamus seksualinius paaiškinimus. Ateidamas tam į pagalbą Christoforių sąjūdis paruošė specialias seksualinio švietimo plokšteles (rekordus) patefonui. Gaunama adresu: The Christophers, 18 E. 48th st., New York, N. Y.

Laisvės meilė yra meilė kitų, galybės meilė — yra meilė savęs.

— *Hazlitt*

MŪSŲ KALBA

TVARKO

DR. P. SKARDŽIUS IR S. BARZDUKAS

63. Prof. E. Fraenkeliui 70 metų

Dr. Ernestas Fraenkelis, dabartinis Hamburgo universiteto lyginamosios kalbotyros profesorius, priklauso prie tų svetimtaučių mokslininkų, kurie domisi lietuvių kalba ir ją atsidėjęs studijuoja. Šios studijos jį padarė ir lietuvių tautos draugu. Šiemet spalio 16 d. jam sukako 70 metų amžiaus, tad šios sukakties proga reikia jį arčiau pažinti ir platesnei mūsų visuomenei.

Mokslininko keliu

E. Fraenkelis gimė Berlyne. Ten pat baigė universitetą filosofijos daktaro laipsniu (disertacijai ėmė graikų kalbotyros klausimus). 1909 m. buvo pakviestas privatdocentu į Kielio universitetą. 1916 m. buvo ten pat išrinktas ekstraordinariniu, o 1920 m. ordinariniu profesorium.

Įsigalėjus Vokietijoj naciams, Fraenkelis 1935 m. dėl jam taikomų rasinių įstatymų turėjo iš universiteto pasitraukti. Patyręs daug nemalonumų bei pažeminimų, paskirtas pražūčiai, jis visdėlto išvengė mirties ir, nusikėlęs į Hamburgą, vargais negalais laimingai sulaukė karo pabaigos. Hitlerinio režimo griuvimas vėl jam atidarė duris į aukštąją mokyklą 1945m. Fraenkelis vėl buvo pakviestas profesoriauti, tik dabar jau į Hamburgo universitetą. Čia ligi paskutinių dienų tebevadovauja lyginamosios kalbotyros katedrai, skaitydamas ir lietuvių kalbos kursą.

Kai buvo Hamburge įsteigtas Pabaltijo universitetas, vėliau nukeltas į Pinnebergą, Fraenkelis lituanistikos paskaitas skaitė ir jame. Čia jis daugiausia nagrinėjo mūsų senųjų autorių — Mažvydo, Daukšos, Petkevičiaus, Širvydo ir kt. kalbą. Šalia to jis mūsų lituanistams leido laisvai naudotis ir savo turtinga biblioteka.

Lituanistikos studijos

Lietuvių kalba Fraenkelis pradėjo domėtis dar studentaudamas — tada jis klausė profesorių J. Schmidto ir W. Schultzės, įžymių vokiečių kalbininkų, lyginamosios kalbotyros paskaitų, kur buvo nuolat pabrėžiama lietuvių kalbos reikšmė mokslui ir duodama pavyzdžių iš lietuvių kalbos. Taip pat jis kurį laiką dar studijavo ir Leipzige pas įžymų slavistą A. Leskieną, tyrinėjusį ir lietuvių kalbą.

Ši pažintis su lietuvių kalba įvedė Fraenkelį į lituanistikos mokslo sritis — jis pats ėmėsi tyrinėjimo darbo. Kruopščių studijų vaisius buvo eilė straipsnių įvairiuose vokiečių, prancūzų, italų, suomių ir kitų tautų žurnaluose. Taip pat pasirodė ir keli stambesni jo veikalai. Visų pirma 1921 m. išėjo jo „Baltoslavica", nagrinėjanti baltų slavų gramatikos ir sintaksės klausimus. Toliau Vytauto Didžiojo universiteto leidžiamame žurnale „Tautoj ir Žodyj" jis davė lietuvių kalbos linksnių sintaksės studiją — „Sintax der litauischen Kasus". 1929 m. pasirodė „Lietuvių kalbos polinksnių ir prielinksnių sintaksė" — Syntax der litauischen Postpositionen und Praepositionen", išleista C. Winterio leidyklos Heidelberge. Po pastarojo karo, 1947 m., jis išspausdino 1598 m. išėjusią M. Petkevičiaus katekizmo kalbos tyrinėjimą. Pagaliau 1950 m. iš spaudos išėjo jo veikalas apie baltų kalbas. Šį darbą savo recenzijoje Pr. Skardžius šiaip įvertino: „... šis autoriaus darbas yra ne tik puikus, kondensuotas informacinis šaltinis moksliškai su baltų kalbomis susipažinti, bet tuo pat metu jis iškelia aikštėn ir daugybę įdomių baltologinių problemų... Žodžiu, kiekvienas, kas nepatingės su šiuo veikalu susipažinti, turės nemaža orientacinės ir mokslinės naudos" (1951 m. Aidų 4 nr. 186 psl.). Šiuo metu, kiek girdėti, jis rašo etimologinį lietuvių kalbos žodyną.

1928-39 m. Fraenkelis redagavo baltų kalbotyros skyrių kalbotyrinės bibliografijos žurnale „Indogermanisches Jahrbuch" kur yra sužymėjęs ir parecenzavęs daugybę straipsnių iš lietuvių spaudos. Nacių valdymo laikais negalėdamas bendradarbiauti vokiečių žurnaluose, 1938-40 metų baltų filologijos bibliografiją jis paskelbė suomių akademijos metraščiuose. Po karo jis vėl buvo pakviestas į „indogermanisches Jahrbuch" redakciją. Dabar šalia pagrindinių darbų jis apsčiai rašo ir vertingų kalbotyrinių straipsnių; pvz., paskutiniame "Indogermanische Forschungen" numeryje jis norvego Chr. Stango vieno veikalo pasirodymo proga yra paskelbęs stambų straipsnį apie baltų ir slavų kalbų veiksmažodžius.

Pažintys su lietuvių mokslininkais

Įsisteigus Lietuvos universitetui Kaune, Fraenkelis tuojau pasirūpino užmegzti santykius su mūsų mokslo žmonėmis — prof. K. Būga ir kt. Kelis kartus jis buvo apsilankęs Lietuvoje ir savo pažintis plėtė toliau. Pradėjo bendradarbiauti ir mūsų mokslo spaudoje — rašė į prof. dr. Pr. Skardžiaus redaguojamą kalbotyrinį žurnalą „Archivum Philologicum", į prof. V. Krėvės - Mickevičiaus redaguojamą „Tautą ir Žodį" ir kt. leidinius. 1926 m. dekano pakviestas, skaitė paskaitas Humanitarinių Mokslų Fakulteto studentams. Jis taip pat bendradarbiauja ir lietuvių tremties spaudoje — porą kalbinių straipsnių yra išspausdinęs Aiduose.

Asmenybės bruožai

Prof. Fraenkelis yra grynas kalbininkas lingvistas. Ką tyrinėdamas jis domisi tik pačiais duomenimis, jų dėsniais, išdavomis. Jam būdingas yra mokslinis kruopštumas, darbštumas, atsargumas. Per savo netrumpą gyvenimą turi surinkęs didelę biblioteką ir gausius mokslinės medžiagos rinkinius. Jo aistra — tai nepaprastai didelė meilė mokslui. Visa kita, atrodo, jam yra antraeiliai dalykai.

Fraenkelis yra brangus ir mūsų tautai. Ir ne tik savo gausiomis lituanistikos studijomis, bet ir rodoma didele meile mūsų kalbai. Pvz. savo paskaitas lietuviams studentams Pabaltijo universitete jis skaitė lietuvių kalba.

Baigdami šias kelias pastabas, ir mes dedamės prie tų linkėjimų, kuriuos prof. Fraenkeliui pareiškė jo bendradarbis Pabaltijo universitete V. Maciūnas savo straipsnyje, įdėtame 1951 m. lapkričio mėn. Lietuvių Dienų numeryje: „Reikia džiaugtis, kad gerbiamas sukaktuvininkas, nežiūrint savo garbingo amžiaus, tebėra darbingas, ir nuoširdžiai jam palinkėti geros sveikatos ir sėkmės".

— *S. B.*

Maceinos straipsnis vokiškai

Herderio leidyklos leidžiamas mėnesinis žurnalas "Stimmen der Zeit" paskutiniame numery išspausdino prof. Ant. Maceinos straipsnį "Indiferentizmas ir Antikristas". Tai yra ištrauka iš dar nespausdintos autoriaus knygos "Mysterium iniquitatis", kurioje jis bando istoriškai teologišku žvilgsniu peržvelgti Vladimiro Solowjewo "Pasakojimą apie Antikristą" ir iškelti šio gilaus veikalo aktualias vertybes.

Pasikalbėjimas su P. Claudel

(Atkelta iš 1 pusl.)

— Taip, ji mažėja ir reik visa daryti, kad materialistinė pasaulėžiūra užleistų vietą spiritualistinei. Dar lieka daug kas padaryti, tik nereikia niekad vieno užmiršti — velnias pasišiaušė tvirtindamas: nenoriu tarnauti. Įdomiausiai, kad velnias visą laiką tarnauja tam, kad mes suprastumėm mūsų baisią padėtį ir susijungtumėm pavojaus akivaizdoje.

Pamatęs mano skausmingai perkreiptą veidą, pridūrė:

— Turiu nepaprastą užuojautą visoms aukoms, kurios kenčia nuo jų persekiojimo. Vieną galiu pridėti — Kristus irgi kentėjo. Ar pažįsti Tamsta Daniją?

— Ne.

— Ten yra viena pilis, nebeatsimenu jos vardo, kur, vienoje salėje, yra surinkti visų valdovų, viešpatavusių apie 1845 m., portretai. Tai buvo lygiai parbloškianti kolekcija, kaip ir Stalino bendradarbių. Ir jie pergyveno save patys, visi karingose povyzose, atsirėmę į kardus ir pasiruošę pulti vienas kitą. Jie buvo nušluoti, kaip yra nušluoti Hitleris, Mussolinis, kaip bus nušluotas Stalinas.

— Normaliai būna: jei kurios prekės perdaug prigamina, tai ji metama rinkon, apyvarton; dabar beatodairiškai gaminami tankai. Kai nebus vietos jiems padėti, reikės juos paleisti apyvarton? — užvedžiau kalbą apie karą.

— Jei tankai žygiuos, tai bus jų pačių pražutis.

— Tada, kaip Tamsta numatai bolševikų žuvimo procesą?

— Kaip įvyks, aš nežinau; aš matau ir kalbu tik apie rezultatus. Kaip sovietinė pabaisa išnyks, aš nežinau, bet aš žinau, kad ji išnyks. Melstis, dvasia susikaupti, tai yra šiandien svarbiausias dalykas.

— Kaip svetimtautė turiu progos stebėti Prancūzijos gyvenimą; girdžiu daug nepasitenkinimo, bet ir čia matau labai didelę pažangą ir bendrą pagerėjimą.

— Žmonės nėra angelai ir jais niekad nebus. Tamsta žinai, kad didįjį penktadienį yra skaitoma: Apaštalai ėjo laukais ir pastebėjo, kad javuose yra daug piktžolių. Kristus atsakė: duokite laiką, javas prinoks ir pikžolės bus sudegintos. Jos turi savo paskirtį. Praplečiant šią parabolę visakam, galime pasakyti — blogis bent tą gerą turi, kad pvz. ačiū Sovietam mes pajėgsim pagaliau susitarti su Anglija, Vokietija. Dievas neapkenčia neapykantos. Jeigu nebūtų piktų, savanaudiškų, nesąžiningų turtuolių, jie neišauktų kovos, pasipriešinimo, kuris galų gale priveda prie gerų rezultatų. Ir taip mes vėl grįžtam prie velnio. Pasipriešinęs visakam, net Dievui, nes nenorėjo tarnauti, jis visdėlto tarnauja visą laiką, tam, kad teisingumas naujoje formoje gimtų. Neužmirškim prieš Kristaus vardą turi visa kas žemėje ir danguje lenktis. Ir tas pagaliau duos ramybę.

— Tamsta tiki į ramybę, kaip realybę ir į taiką?

— Ne, aš neįsivaizduoju žemės be kovos. Visad bus apsnudimas, apsileidimas, visad bus auka, karas, pergalė ir pagaliau išganymas. Tai yra tai, ką vadiname — kryžius.

— Ką dabar Tamsta kuriate?

— Jau dvidešimt metų, kaip aš vis skaitau Šv. Raštą, norėdams suprasti, ką jis sako

(Nukelta į 3 psl.)

SOPHIE BARCUS RADIO PROGRAMA
Iš WGES stoties — Banga 1390
PIRMAD. iki PENKTAD. 8:45 iki 9:30 val. ryte
ŠEŠTAD. 8:30 iki 9:30 val. ryte
LIETUVIŠKOS VAKARUŠKOS iš tos pat stoties PIRMADIENIO vakare nuo 7 iki 8 val.
7121 S. ROCKWELL STREET
Tel. HE. 4-2413, Chicago, Ill.

ŠKAITYKITE "DRAUGĄ"!

STASYS FABIJONAS
PERKRAUSTOME BALDUS
PARDUODAME ANGLIS IR PEČIAMS ALIEJŲ
Patarnaujame gerai ir pigiai
2146 SO. HOYNE AVE.
Tel. VIrginia 7-7097

Tel.: Ofiso HE.4-6699. rez. CL.4-0955
DR. A. ALEKNAVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1957 W. Garfield Blvd.
VAL.: 1—4 ir 6—9
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. p.p. išskyrus ketvirtad. ir sekmad.

Tel.: Ofiso VI.7-6583. rez.RE.7-7868
DR. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West Cermak Road
VAL.: 1—3 popiet ir 7—8 v. vak. trečiad ir sekmad. ofisas uždarytas šeštad. tik nuo 1—3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66TH PLACE

Tel.: Ofiso HE.4-5849, rez.HE.4-2324
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6757 So. Western Ave.
VAL.: trečiad. ir šeštad., pagal susitarimą, kitomis dienomis nuo 2 iki 4 popiet. 7—9 vakare

YArds 7-3526 rez. FRontier 6-1874
DR. G. J. BYLAITIS
Vidaus, nervų, vaikų gydytojas
DR. JONAS VALAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4038 So. Archer Ave.
(prie California Ave., šiauryt.kamp.)
Rezid.: 4437 So. Rockwell St.
Val.: pirmad., ketvirtad. ir penktad 6 - 8; antrad. 2 - 4 ir 6 - 8; trečiad. 3:30 — 5 pagal susitarimą; šeštad. 1-6.

Tel.: Ofiso WA. 8-3060, rez. CO.4-1187
DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10748 So. Michigan Ave.
VAL.: (išskyrus šeštad. ir sekmad.) Nuo 1 iki 4 v. p.p.; 7—9 v.v. šeštad. priima tik pagal susitarimą
Rezid.: 10838 So. Wabash Ave.

Tel. ofiso VI. 7-0600, rez. VI. 7-7303
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 Archer Ave.
Kampas Archer California Ave.
VAL.: 2—4 ir 6—9 p.p., Išskyrus sekmadienius.

Tel.: Ofiso YA.7-1166, rez.DA.6-1126
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(kampas Halsted ir 35-tos gatv.)
VAL. 1—4 ir 6:30—8:30 p.p. kasdien išskyrus trečiadienius. Atidara šeštadieniais 1—4 val.
Rez. 3247 S. EMERALD AVE.

Of. GRovehill 6-4020, r. Hilltop 5-1560
Dr. Alexander J. Javois
(JOVAIŠAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West Marquette Rd.
VAL.: Nuo 2—4 v.p.p. ir 7—9 vak. trečiad. ir šeštad. pagal sutartį.

Tel.: Ofiso PR.6-3838, rez. RE.7-9199
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL.: kasdien nuo 2—4 p.p. ir 7:30 iki 9 vak. šeštad. nuo 2—4 popiet, trečiad. ir sekmad. uždaryta.

Ofiso ir buto tel. OL. 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 So. 49th Ct., Cicero
Kasdien 10—2. Antrad. ir ketvirtad. 6:30—9 v. v. Šeštad. 10—2 ir 4—6.
Butas 1635 S. 48th Ct.

Telefonas: REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
PHYSICIAN and SURGEON
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL.: 2—4 popiet, 6:30—8:30 vak. Trečiad. pagal sutartį.

Emerg. Tel. KEdzie 3-2868
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 Archer Ave., Chicago, Ill.
Tel. LAfayette 3-3210
VAL.: pirm., antrad., ketv. 12—2:30 ir 6—9 vak., penkt. ir šešt. 12—2:30
6234 Archer Road, Argo, Ill.
Tel. Summit 1580
VAL.: penktad. 3:30 iki 8 val. vak. šeštad. 3:30 iki 6 val. vak.

Tel.: Ofisa YA.7-5557, rez.RE-74966
DR. FRANK C. KWINN
(KVIEČINSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
LIGONIUS PRIIMA: Kasdien nuo 2 val. iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30 v. v. Išskyrus trečiad. ir šeštad. vak.

Užsisakykite "Draugą"

TADO BALČIŪNO
PRECIZIŠKAS LAIKRODŽIŲ TAISYMAS
2156 W. 23rd St. Tel. YAr. 7-0841
Laikrodžiai elektroniškai patikrinami ir atnaujinami. Prieinamos kainos, 1 metų garantija. Darbo val.: 5—8 v. v. Šeštad. 10—8 v.v.

Tel. Ofiso GR.-6-5399 rez.CL.-4-7082
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS — GYDYTOJAS
2423 West 63rd Street
(kampas 63 ir Artesian)
VAL.: 2—4 p.p. ir nuo 6—8 v. vak. Treč. ir šešt. 2-4 p. p. Sekm. uždar.

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell
Tel. PUllman 5-8277
VALANDOS: pagal susitarimą

Dr. Edward B. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2750 West 71st St.
(prie California Ave.)
LIGONIUS PRIIMA: kasdien nuo 1 iki 4 ir nuo 7 iki 9 v.v. šeštad. nuo 2 iki 4 v. treč.—pagal susitarimą. Susitarimui skamb. GRo. 6-1321 jei neatsiliepia VIncennes 6-3900.

Ofiso teleffonas VIrginia 7-1886
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4204 Archer Avenue
VAL.: kasdien nuo 2:00 iki 8:00 v. trečiad. ir sekmad. tik susitarus.

Dr. Anthony A. RUDOKAS
OPTOMETRISTAS
4701 S. Damen Ave. Chicago 9,Ill.
VAL.: nuo 6 v.v. iki 9 v. vak., šešt. nuo 10 v. ryt. iki 6 v.v. išskyrus treč.
šaukite—YArds 7-7381

Tel.: Ofiso YA.7-0554, rez.MI.3-2880
DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Avenue
(antras aukštas)
OFISO VAL.: Nuo 10 iki 12 v. ryto, nuo 2 iki 4 v. p.p.; nuo 7 iki 8:30 v.v. Sekmad. nuo 10 iki 12 v. dieną.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Ave., Chicago
VAL.: nuo 2—4 ir 6—8; trečiad., šeštad. ir sekmad. tik pagal sutartį
Tel.: Ofiso YA.7-4787, rez. PR.6-1930
Jei neatsiliepė viršminėti telefonai šaukite: MIdway 3-0001

Tel.: Ofiso HE.4-2123, rez.PR.6-8484
DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6255 South Western Avenue
VAL. kasdien 2—4 p.p. ir 6—8 vak. šeštad. 2—4 p.p. Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta.

Tel.: Ofiso PR.6-6446 rez.HE.4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
VAL.: nuo 2 iki 4 p.p.: 6 iki 8 vak. Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

Tel.: Ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6659
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Rezid. 6600 S. Artesian Ave.
VALI.: 11 v. r. iki 3 p. p.; 6—9 v.v.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
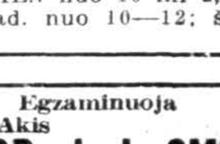
Tel. YArds 7-1829
Pritaiko Akiuius
Kreivas Akis Ištaiso
Ofisas is akinių dirbtuvė
756 West 35th Street
VAL.: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, trečiad. nuo 10—12; šeštad. 10—3 p.p.

Egzaminuoja Akis — Pritaiko Akinius
DR. J. J. SMETANA, JR.
OPTOMETRISTAS
AKIŲ SPECIALISTAS
1801 So. Ashland Avenue
VAL.: pirmad., antrad. ketvirtad. penktad. 9:30—12; 1:30—8 v. v. Trečiad. uždaryta, šešt. 9:30 iki 12; 1:30 iki 5 val. vak.
CAnal 6-0523 Platt Bldg.

Telefonas OLympic 2-4276
DR. P. ATKOČIUNAS
DANTISTAS
1446 So. 49th Court, Cicero
VAL.: antr., ketv. 10-12, 2-6, 7-9 pp. penkt. 3—6, 7—9 p.p.
3147 S. Halsted St., Chicago
VAL.: pirm. treč., šešt. 3—8 p.p. penkt. 10—12 ryte

DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
VALANDOS: 10 iki 8
Trečiadieniais tik susitarus
4003 Archer Avenue
Truputį į rytus nuo California
Tel. YArds 7-7772

DR. A. P. STULGA
DANTISTAS
2723 West 71st. St.
Priėmimo laikas pagal susitarimą
Telefonas GRovehill 6-6785

DR. ANTHONY WILLIAMS
(VILIMAS)
DANTISTAS
6322 South Western Avenue
Priėmimo laikas pagal sutarimą telefonu.
Telefonas Grovehill 6-3642

NUO NUSISENĖJUSIŲ
Skaudančių Žaizdų
IR ATVIRŲ ODOS LIGŲ
Tie, kurie kenčia nuo SENŲ, ATVIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsisenėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų atvirų ir skaudžių žaizdų, uždėkite LEGULO Ointment. Jų gydomos ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS, taipgi pašalina perštėjimą ligos vadinamos ATHLETES FOOT, ...
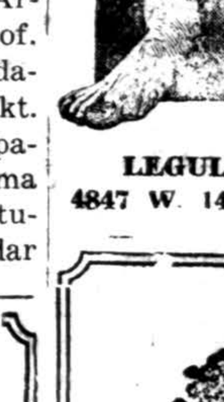
... pagalbą nuo nuvargusių, perštamų ir niežinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c., $1.25 ir $3.50. Pirkite vaistinėse Chicago, ir apylinkėse ir Milwaukee, arba atsipkite money orderį į —
LEGULO, Department D
4847 W. 14th St., Cicero 50, Ill.

TAUPYKIT REGULIARIAI, KAD TURĖTUMET PELNO...

TAUPYKIT PAS
UNIVERSAL SAVINGS
& LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted St. Chicago 8, Illinois
Telefonas: HAymarket 1-2028.
Valandos: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 valandai vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto ik 8 val. vakaro. Trečiadieniais ir šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 12 vidudienio.

VISKO UŽTEKTINAI — TUOJAU PRISTATOM
Baldus, šaldytuvus, pečius, skalbiamas mašinas, lovas, matracus, kilimus, radio, televizijos setus, vaikučiams baldus.
Žemos kainos, lengvi išmokėjimai! Turime didelį pasirinkimą
GAMINAME BALDUS IR PAGAL UŽSAKYMĄ

ROOSEVELT FURNITURE CO., Inc.
LIETUVIŲ KRAUTUVĖ
2310 WEST ROOSEVELT RD. SEeley 3-4711
Atidara Pirmadienio ir Ketvirtadienio vakarais iki 9:30
Sekmadieniais nuo 11 val. ryto iki 4:30 po pietų

Taupykite saugiai ir užtikrinsite savo ateitį . . . .
STANDARD DABAR MOKA DIDESNĮ DIVIDENDĄ
TURTAS $31,000,000
ATSARGOS FONDAS $2,900,000
Federal Savings & Loan Insurance Corporation bei Federal Home Loan Bank System narys
STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 Archer Avenue, kampas Sacramento Avenue
TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141
JUSTIN MACKIEWICH, prezidentas
Įstaigos Valandos: Kasdien nu 9-tos valandos ryto iki 4-tos valandos popiet. Ketvirtadieniais nuo 9-tos val. ryto iki 8-tos val. vak. Trečiadieniais - visai neatidaroma.

LIETUVIŠKOJO IDEALIZMO IR VERŽLUMO APRAIŠKOS

KPT. PETRAS JURGĖLA

Garbingai žūna partizanai miškuose. Mirdami, jie paskutinį žvilgsnį meta toli į Vakarus. Mūsų broliai kankiniai ir kovotojai laukia išvadavimo iš Vakarų. Jie visi žino, jog Amerika vėl tampa Demokratijos Arsenalu. Jie žino, jog čia gaminamos tokios bombos, kurios gail paversti miestus ir geležines sienas — dulkėmis, o didelius ežerus — garais. Jie tiki, jog laisvėje gyvenantieji milionas lietuvių rūpinasi jų ir savo tėvų žemės išvadavimu iš žiauriosios verguvės. Deja, mes dar ne visi stengiamės pateisinti ne laimingų savo brolių - seserų tikėjimą, lūkestį ir viltis. Šiapus geležinės sienos mes dar ne visi vienodai ir energingai stengiamės paremti politines Vliko pastangas ir karines Lietuvos partizanų pastangas laisvei atgauti.

Mūsų visuomenė yra liūdnos dabarties prislėgta ir Lietuvos tragedijos pritrenkta. Todėl ji pasigenda tikėjimo į lietuvišką pajėgumą.

Tautos pajėgumą sukuria atskirų žmonių valia, kurią žmogaus širdis ir protas veda į idealus. Mūsų istorija yra kupina lietuviškos valios pasireiškimų. **Mindaugas, Algirdas, Kęstutis, stebina mus savo valingumu** ir savo nepaprastais žygiais. Maskvos tvirtovės sienas Gediminas net dusyk laužė. Vytautas, dukart buvęs tremtiniu, sukūrė didžiausią Europoje Lietuvos imperiją — nuo jūros iki jūros. Net kitų tautų valdovus jis parinkdavo. Katkus su keliais tūkstančiais nuvargusių karių griovė švedų tvirtoves, vieną po kitos — dabartinėje Latvijos ir Estijos žemėje. Su 3,-400 žemaičių jis sunaikino 12,-000 švedų, airių, škotų ir vokiečių netoli Rygos. Kas gi 1831 ir 1863 m. surengė lietuvių sukilimą prieš galingą caro valdžią? Ogi keletas lietuvių idealistų kovotojų. Abiejuose sukilimuose dalyvavo po kelioliką tūkstančių savanorių. Paskui vėl keletas idealistų studentų su Jonu Basanavičium priekyky pradėjo sėkmingą tautiško atgimimo sąjūdį, o jaunimo dvasią nuolat kaitino poetas kunigas Maironis. Ir 1919 m. Lietuvos kariuomenei pradžią sudarė keliolika tūkstančių savanorių. Šią jėgą didino jau pasauktieji. 1920 m. mūsų kariuomenę sudarė apie 30,000 vyrų. Atsieit,

didelius žygius pradeda ir įvykdo tvirta valia įsipareigojimas ir savanorių rinktinė.

Kariško didvyriškumo pasireiškimai Lietuvoje 1918 - 1923 metų laikotarpy šviečia mums kilniu pavyzdžiu. Todėl turime pasinaudoti jų pamoka.

Laisvos Lietuvos gyvenimo pradžią išvedame 1918.II.16, kada **politinė** vadovybė, Lietuvos Taryba, paskelbė Nepriklausomybės Aktą. Kariuomenė oficialiai įsteigta 1918.XI.23. Tačiau

karinė lietuvių jėga kūrėsi anksčiau ir dargi ne Lietuvos žemėje.

Carą nuvertus, rusų kariuomenėje lietuviai kariai (apie 25,-000) patys pradeda organizuotis 1917 ir 1918 metais. Išauga keletas atskirų lietuviškų batalionų. Vytauto batalionas gimsta Sibire. Šio bataliono kuopa, su lenkais ir rusais, kautynėse prieš bolševikus dalyvauja 1918.XI.17. Gruodžio 3 d. kautynėse žuvo kareivis Stepas Arkauskas, 13 karevių ir 1 karininkas buvo sužeisti. Ilgainiui Vytauto batalionas turėjo 3 pėstininkų, 1 kulkosvaidžių, 1 ūkio kuopas ir raitelių komandą — iš viso 443 kareivius ir 17 karininkų. Jie žygiuo davo šimtus km ir 1919.IX.16 vėl dalyvavo kautynėse. Į jų eiles buvo įstojęs kalbininkas prof. Kazys Būga, kuris buvo paskelbtas garbės kareiviu.

Vytautėnai buvo pasiruošę per Vladivostoką grįžti Europon ir Tėvynėn.

Panaikinant batalioną kovoje žuvo ir bolševikų buvo sušaudyti karininkai Petras Čarneckis, Vytautas Kasakaitis ir eilė kitų karininkų ir kareivių. Jų pavardės iškaltos garbės lentoje, kuri buvo įmūryta Vytauto bažnyčioje Kaune.

Kar. J. Mikuckis 1917 m. sudarė

du lietuvių raitininkų eskadronus estų žemėje,

kur Katkus su savo kavalerija dažnai švaistėsi. Deja, nei vienam lietuvių daliniui nepavyko iš Rusijos Tėvynėn grįžti organizuotai ir su ginklais. Grįžo pavieniui. Vilniuje 1918 m. nuo balandžio iki spalio mėn. 40 karininkų ir 1 kareivis buvo įsiregistravę tarnauti Lietuvos kariuomenėje. Spalio 16 Vilniun atvyko 11 pirmųjų savanorių kareivių. Vilniaus kareivinėse per vakarinį patikrinimą spalio 17 pirmą kartą nuskambėjo Lietuvos Himnas. Lapkričio 1 pirmojo pėstininkų pulko vadu skiriamas kar. Grigaliūnas - Glovackis. Tą pat dieną Lietuvos Tarybai saugoti statomi sargybiniai. Lapkričio 10 pulko kareivinėse buvo jau per 30 kareivių ir keliolika karininku. Lapkričio 14 prasideda pirmieji pratimai. Vilniuje ėjęs humoristinis rusų laikraštis LUNNYJ ŽITEL su pajuoka, betgi teisybę pasakė: "Kas nori tarnauti kariuomenėje be algos, be maisto, be buto, be ginklo, be kitokio kurio aprūpinimo, dovanai, teužsirašo Lietuvių Valstybės Taryboje — Vilnius, Jurgio prosp. nr. 13". O mūsų Vilniuje tuomet savus pulkus organizavo lietuviai, lenkai, vokiečiai ir rusu komunistai. Lapkričio 23 Lietuvos vyriausybė išleido pirmą įsakymą kariuomenei. Taigi, mūsu kariai tiek Rusijoj ar Sibire 1917-18 metais, tiek Lietuvoj 1918 m. patys organizavosi ir kūrė karinę Lietuvos jėgą.

1919.I.1 Gedimino pilies bokšte iškeliama Lietuvos vėliava.

Iš didelio džiaugsmo su ašaromis akyse išsibučiuoja mūsų karininkai ir kareiviai... Pilies bokšte — garbės sargyba iš 5 kareivių ir 1 karininko. Kaune karo komendantas kpt. J. Mikuckis organizuoja ir parengia kelis batalionus, kurie išaugo pulkais. Atvykęs pas okupantų vokiečių generolą, Mikuckis prašo 5000 šienikų. Nustebęs vokiečių generolas klausia: "Ką veiksite, turėdami vos 100 kareivių?". Komendantas nemirksėdamas atsako: "Taip, Kaune gal ir šimtą, bet kiek jų miškuose!" Taip kalbėjo ir sėkmingai dirbo karys poetas Mikuckis, kuris savo eilėrašty "Savanoriams pasakė:

Išėjom valandą neramią
Sutremti baudžiavos metus,
Įžiebti ugnį savo žemėj
Ir iškapot tieson takus!
Žaibai griaustiniai
Lydėjo mus.
Nenusiminę
Takus pramynėm,
Takus pirmus!
Kapai ir Kryžiai,
Klastos keliai...
Mes nesugrįžom,
Mes pasiryžom,
Mes nebailiai!

Ta kariuomenė 2 metus kovojo ir į savo kalaviją įrašė nepaprastus laimėjimus. Kodėl nepaprastus? Todėl, kad sumušė kiekvienu atveju didesnes jėgas: ties Panevėžiu 1919.V.-18-24, ties Zarasais VIII. 20-24, ties Daugpiliu VIII.31 - IX.2. Tie laimėjimai atnešė garbingą Maskvos sutartį. O kasgi įveikė bermontininkus ties Radviliškiu 1919.XI. 21 - 22 ir lenkus Širvintuose 1920.XI.19 ir Giedraičiuose XI.21? Ta pati kariuomenė, vadovaujama narsių karininkų.

Atkurkime kaikuriuos pasiaukojimo ir didvyriškumo momentus.

Kovose pirmas savo kraują išlieja savanoris (paskiau kpt.) Jurgis Kiaunė. Lietuvos kariuomenė pirmą kartą į kautynes išeina 1919.II.7 - 9 ties Taučiūnų km. Ten sudėta pirmoji kareivių auka Povilas Lukšys. Ten savanoris kareivis Antanas Sereika tampa pirmuoju karo invalidu. Vasario 13 Alytuj kautynėse žūna pirmas karininkas Antanas Juozapavičius. **Šie didvyriai pradeda ilgą krauju ir gyvybę paaukojusių sąrašą.** Nepriklausomybės karuose žuvo 1292 kareiviai, 67 šauliai ir 40 karininkų. Lietuviško kraujo išliejo 2438 kareiviai, 146 šauliai ir 93 karininkai. 1422 lietuviai, pasižymėję kautynėse arba didvyriškai žuvę, buvo apdovanoti Vyčio Kryžiumi. Šio garbingiausio ženklo nr. 1 skirtas ne pirmam krašto apsaugos ministeriui, ne pirmam 1-jo pulko vadui ar kam kitam, bet **pusk. Juozui Aliuliui.** Tai tikrai lietuviško teisingumo apraiška.

1919.III.28 pirmą kartą sudundėjo Lietuvos patranka

Iš jos pirmą šūvį paleido savanoris (buvęs klierikas) Lumbis ir pataikė tiesiai į... Deltuvos kleboniją. Nesistebėkit: toje klebonijoj buvo bolševikų štabas. Sakoma: kulką žmogus paleidžia, o Dievas ją kreipia. Taip ir tada atsitiko. Ta didelė "kulka", pramušusi stogą, nesprogsta, bet rusų vadus išvaiko. Paskiau klebonas to sviedinio kevalą atvežė į Kauną. Kas lankė Karo Muziejų, galėjo tą karo išdaigą ten pamatyti. Vyr. pusk. Alfonsas Stankevičius 1919 m. ties Daugpiliu paėmė 2 rusų kulkosvaidžius, vienas išardė tiltą per Pariečių, kad sulaikytų puolančius lenkus, ir žuvo kautynėse ties Giedraičiais. Puolant bermontininkus ties Radviliškiu, vyr. pusk. Petras Kontradruckis paėmė 15 priešo kulkosvaidžių, bet pats neteko kojos. Ties Radviliškiu 4-jo pėst. LK Mindaugo pulko kapelionas kunigas Balandis palaimino pulką į kovą prieš bermontininkus. O pats dėl karininkų trūkumo ima šautuvą į rankas, veda kareivių būrį atakon ir padeda nežinomą Radviliškį pagarsinti po pasaulį. Ten pat gydytojas kpt. Antanas Petraitis palieka tuščią ligoninę, pasiima šautuvą ir veda kareivius į ugni. Ltn. Viktas Burokevičius 1920 m. ties Želvos km. su būreliu kareivių sunaikino lenkų eskadroną. Lenkų pėstininkų apsuptas, su 88 kareiviais prasimušė pro lenkų frontą ir dar parsivarė 4 lenkus. 1923 m. po narsaus puolimo jis žuvo, išvaduodamas Klaipėdą. Panašių karžygių buvo visuose pulkuose. Apie jų žygius galima parašyti stambią knygą. Pvz. 4-jo pėst. LK Mindaugo pulko net 188 kareiviai bei puskarinin kiai ir 33 karininkai (iš viso 221 vyras) pelno Vyčio Kryžių, o 4 kareiviai ir 2 karininkai apdovanoti prancūzų ordenais už pasižymėjimus prieš bermontininkus. 2-jo pėst. DLK Algirdo pulko 222 kariai (beveik 10-ta dalis pulko!) apdovanoti Vyčio Kryžium. Algirdėnų pulkas pirmas buvo apdovanotas Vyčio Kryžiaus vėliava.

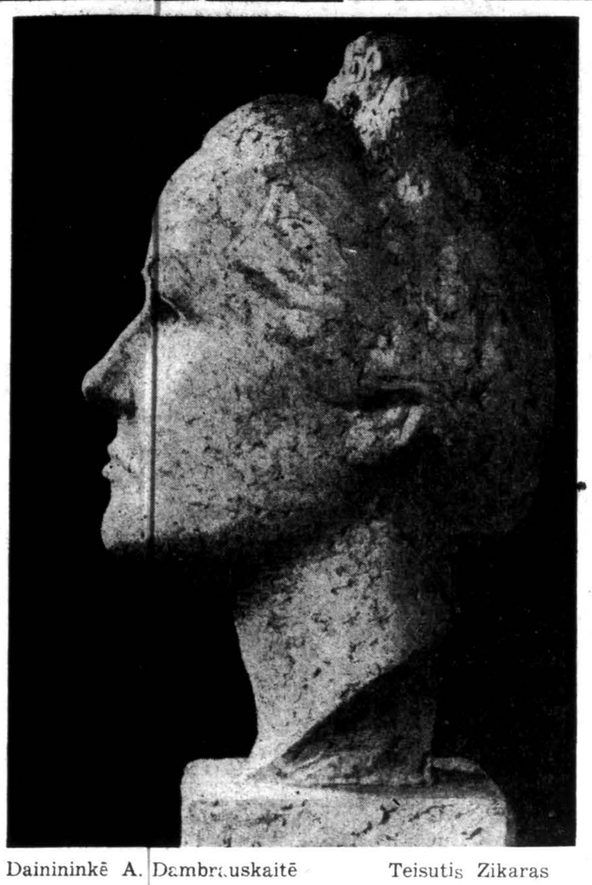

Dainininkė A. Dambrauskaitė Teisutis Zikaras

Kokios dvasios buvo mūsų karininkai — parodys šis vaizdelis.

1920.XI.21 algirdėnų pulkas, paėmęs Giedraičius, gavo Tautų Sąjungos reikalavimą sustabdyti karo veiksmus. Lenkų generolas Baranovskis, turėjęs daugiau jėgų, ilgu ultimatumu pareikalavo, kad lietuviai atsitrauktų į tam tikrą poziciją. Algirdėnų pulko vadas mjr. J. Petruitis tam lenkui generolui atsakė trumpai: **"Ką kovodamas paėmiau, tą tik kovodamas ir atiduosiu!"** Mjr. Petruičio krūtinė, kurioje plakė lietuviška širdis kovotojo širdis, buvo papuošta dviem Vyčio Kryžiais.

1920 metai pasižymi lietuviško kovingumo ir didvyriškumo apraiškomis. Tai buvo didelės **įtampos metai,** jau išsikovojus nepriklausomybę. Kai lenkai

(Nukelta į 4 pusl.)

Su P. Claudel

(Atkelta iš 2 pusl.)

tiems, kurie nori jo žodžius suprasti ir sužinoti, kas mūsų generacijai yra pasakyta. Juo labiau, kad mes gyvename labai svarbų ir labai baisų periodą žmonijai. Baisu, reik budėti.

— O literatūroje?

— Dabar greit teatre Marigny su Jean Barrault bus statomas mano veikalas. O ar matei Tamsta Jean au bucher (Joanna D'Arc ant laužo), — paklausė mane.

— Ne.

— Reik nueiti, juo labiau, kad opera statys šį veikalą JT garbei. O Tamstos tautiečiams, kurie yra JAV-bėse pasakyk Tamsta jiems, kad aš siunčiu savo širdingiausią sveikinimą jiems, sovietinio bestiališkumo aukoms. Te turi pasitikėjimą, nes Dievas yra už visus stipriausias.

— Gerbiamasai, prašyčiau tuos žodžius parašyti...

Jieško akinų. Kol rašo, žiūriu lentynas. Trys eilės vienodų veikalų. Baigus rašyti klausiu:

— Kiek Tamsta veikalų parašėt?

— Neatsimenu, bet apie šimtą, — atsako buvęs ministeris.

Atsisveikinam, šypsosi meiliai ir be priekaišto, kad gavusi penkiolikos minučių pasikalbėjimą išbuvau virš valandos.

Mes taisome visų firmų siuvamas mašinas. Kiekvienas darbas garantuotas. Išnuomojamos mašinos. Mes pertaisysime į elektrinę jūsų kojinę mašiną. Prašykite mūsų nemokamai jums apskaičiuoti. Didžiausias pasirinkimas vartotų Singer mašinų

SINGER SEWING MACHINE CO.
4222¼ ARCHER AVE.

PRANEŠIMAS

ĮSPĖJIMAS!

Užsakymai Anglų kalbos vadovui dabartine kaina ir su dabar nustatyta nuolaida bus priimami tik iki š. m. gruodžio mėn. 31 dienos. Kas siųs užsakymus vėliau, už jau išėjusius iš spaudos sąsiuvinius turės mokėti pilną kainą (po 60c). Be to, kainoms kylant, tur būt teks ir šio leidinio kainą kiek pakelti. Tačiau galimas kainos pakėlimas nelies tų, kurie užsakymus atsiųs dar šiais metais, ir neatsižvelgiant į tai, kiek bus įmokėję, jie užsakytą leidinį gaus sena kaina pagal nustatytą nuolaidų lentelę (5 sąs. $2.75, 10 — $5.00, 15 — $6.75 ir 20 — $8.00).

WORD & PHRASE
6660 W. 147th St.
FINLEY PARK, Ill.

DEL MAR CLEANERS
Geros kokybės valytojai
RAY OLSON ● FRANK SAVAGLIO
DABAR ATIDARA
NEMOKAMAS Paėmimas ir Pristatymas
Telefonuokite ONTARIO 3761
2304 Washington St.
Valandos nuo 8 iki 6
WAUKEGAN, Ill.

"SAY IT WITH FLOWERS"
ŠVENTĖSE SVEIKINKITE SU GĖLĖMIS
Gėlės stalui, puokštės, korsažai, vestuvėms, laidotuvėms — tai mūsų specialybė
Mes taip pat spausdiname — jums belaukiant — didžiausią pasirinkimą ŠVENČIŲ SVEIKINIMŲ, pietinėj Chicagoje nuo 5c iki $1.00
GERTRUDES'S FLOWER SHOP
3219 E. 85th St. Route 41, arti Burley
Peter Woznicki & Teresa (Marczak) Woznicki, savininkai. Atdara kasdien ir sekm. 9 v. r. iki 9 v. v. REgent 4-1250.

PRALEISKITE JUSŲ ŠVENTES ČIA — 5639 CLUB!

Dabar pasirengę jums patarnauti
GERIAUSI GĖRIMAI MIESTE
ŽAVI MUZIKA
SKANŪS SUMUŠTINIAI (Sandwiches)
5639 CLUB
Susipažinkite patys ir atsiveskite draugus
5639 ROOSEVELT RD. • CICERO, ILL. • TO. 3-9307

Log Cabin Inn dabar pasiruošę jums patarnauti
• Geriausi gėrimai visame mieste
• Atsiveskite savo draugus ir susipažinkime
• Geras pasilinksminimas per visas šventes
7318 West 39th Street, LYONS, ILLINOIS

BELLWOOD FLORAL SHOP
Yra pasiruošę patarnauti jums Kalėdų gėlių reikalavimams

Stalams puokštės ● Korsažai
● Augančios gėlės ● ir t. t.
Mūsų specialytė tiekti gėles vestuvėms bei laidotuvėms
Užsisakykite anksti Kalėdoms gėlių. Skintų gėlių. Pagražintų medelių.
Nemokamas pristatymas bet kur
Sutelkite Kalėdinį džiaugsmą savo draugams bei šeimai įteikdami dovaną iš BELLWOOD FLORAL SHOP
1102 BELLWOOD AVE.
Bellwood 2627
Atdara kasdien 8:30 iki 9, sekmadieniais 8:30 iki 3.

NELAUKITE, NES—
Rytoj Jau Gali Būti Pervėlu!
Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei išti kus, neturėsite jokių nemalonumų.
"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"
O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 1043
Telefonas CEntral 6-5208
GENERALINIAI AGENTAI Šių Kompanijų:
PHOENIX INDEMNITY COMPANY
MICHIGAN FIRE AND MARINE INSURANCE COMPANY
LUMBERMAN'S INSURANCE COMPANY
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
IMPERIAL ASSURANCE COMPANY

"Draugę" rasite vėliausių, geriausių žinių.

PLANINGAS TAUPYMAS VISUOMET MOKA GERUS DIVIDENDUS!
Nelaukite — Pradėkite Taupyti Šiandien!
★
● Kiekvienas, kuris kas savaitę arba kas mėnesį taupo nors truputį, — taupo planingai.
● Taupyti reik įprast. Taupyk nors mažai, bet reguliariai.
● Nuo 1905 metų kiekvienam taupytojui Mutual Federal Savings moka gerus dividendus du kartu į metus.
● Partrauksim jūsų pinigus iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
SAVINGS INSURED UP TO $10,000
AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. Virginia 7-7747
Valandos: Pirmad., antrad. ir penktad. nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro, Ketvirtad. nuo 9 v. ryto iki 8 val. vak., Šeštad. nuo 9 val. ryto iki 1 val. p.p. Trečiadieniais uždaryta.

Lietuviškojo idealizmo apraiškos

(Atkelta iš 3 psl.)

pradėjo pulti Lietuvą, St. Seimas ir vyriausybė jausmingai atsišaukė į Lietuvos kariuomenę, kad apgintų laisvę, nors ir nebuvo vilčių. Laukuose, miškuose ir kaimuose stovėję mūsų pulkai pergrupuojami. Skersai ir išilgai Lietuvos jie žygiuo ja pėsčiom ir sulaiko lenkus. 2-sis husarų eskadronas, aplenkėjusio majoro Goštauto vadovaujamas, paima Suvalkus ir pasiekia net Augustavo perkasą! Lenkų apsuptas ir gaudomas, eskadronas prasimuša, nepraradęs nė vieno vyro ar žirgo ir vėl stoja kovon.

Suvalkijoje pralaužtas mūsų frontas užtaisomas. Kariuomenei talkina šaulių ir partizanų būriai. Kun. Juozaitis surenka būrį raitų ūkininkų ir pats raitas veda kovon. St. Seimo sek retorius kpt. L. Natkevičius savo pareigas paveda kitam ir organizuoja Geležinio Vilko raitelių pulką iš ūkininkų, gimnazistų, poetų, menininkų, teisininkų. St. Seimo atstovas A. Matulaitis su Kauno šaulių būriu išvyksta į karo lauką ir garbingai žūna ties Varėna. Keletas nubaustų karininkų prašosi į frontą ir leidžiami. Vienas iš jų (ltn. Gvildys) garbingai žūna karo lauke.

Kun. Petkelis vadovauja Perlojos dzūkų partizanų kuopai

Lenkai prieš ją laikydavo ne mažiau kaip vieną batalioną. Už pasižymėjimus kun. Petkelis apdovanotas Vyčio Kryžium. Eilė kitų kunigų organizuoja šaulių būrius, talką ir pagalbą kariuomenei ir laimina Tėvynės gynėjų eiles. Nuolat kilnojamų kuopų, batalionų ir pulkų štabai, dažniausiai, sustoja klebonijose. Ten randa meilingą patarnavimą, vaišingumą, o toliau išlydimi su malda ir kryžiumi. Daug moksleivių padeda knygą ir pasiima šautuvą.

Štai, kokios nuotaikos 1920 m. jungė ir sukėlė visą Lietuvą savo laisvei ginti

Netrukus Lietuva turėjo gražią kovos jėgą savo valiai paremti: 12 pėst. pulkų, 3 kavalerijos pulkus, 4 artilerijos pulkus, 3 sparnuotų lietuvių eskadriles. Tačiau ši jėga neteko panaudoti. Jos smūgis būtų prablaivinęs Lietuvos išdaviko ir priešo sąmonę... Varšuvoje. Tautų S-ga pareikalavo karą sustabdyti Lietuvos žemių vidury! O kad nedidelė Lietuva daugiau nebūtų pavojinga trims milžiniškiems kaimynams, nuo jos atkirsta trečdalis žemės su pusantro miliono gyventojų su sostine Vilnium. Atplėštą Lietuvos kūno dalį Tautų S-ga įjungia į Lenkijos valstybę. Vilniaus kraštas liko pažymėtas kaip "lenkų okupuotas". Ką šie žodžiai reiškia — paklauskite betkurį vilnietį.

Gen. Galvydis-Bikauskas pasakė didžią tiesą: "kiekviena tauta savo laisvei ir garbei apginti privalo aukoti savo sūnus. Tauta, kuri nesugebės tai padaryti, negali ir neturi teisės būti laisva:

tokia tauta tegali būti tik trąša kitoms tautoms".

Nepriklausomybės kovų metu mūsų tauta šią tiesą įsisąmonino. Mūsų generolai, karininkai, puskarininkiai, kareiviai, šauliai, moksleiviai, kunigai, mokytojai, ūkininkai, darbininkai ir kiti tautos sluogsniai paliko mums šviesiusią vienybės, pareigingumo ir kovingumo pavyzdį — istorinį palikimą.

Ir šiandie, kaip ir anuomet Rusijoj ar Sibire, turime svetimose žemėse kurti karinę Lietuvos jėgą. Drauge su demokratijos armijomis lauždami geležinę sieną, lietuvių pulkai turi **pirmi** įžengti į Lietuvos žemę. Pavergtos tautos laukia išvadavimo su tokiu troškimu, kad net nesibijo nei atominių žaibų! Šimtai milionų žmonių, net ir patys rusai, laukia geležinės sienos sutriuškinimo. Vytautas Didysis pasakė: "priešo jėgų gausumas dar nėra įrodymas, kad jis būtų stiprus. Ne skaičiuje kovos laimėjimo paslaptis. Laimi tas, kuris yra pasiryžęs mirti ar laimėti". Ir mums, visiems lietuviams, reikia tik ideologinio nusiteikimo, savanoriškos dvasios ir tvirtos valios žūti ar būti. Vienykimės ir valingai siekime Lietuvos išlaisvinimo — ir Dievas mums padės. Gen. Plechavičius kadaise pasakė: "Kas tiki į Dievą ir Lietuvą, turi dirbti". Tad ir dirbkime. Su meile ir pagarba kreipkime savo širdis į laisvės ir savo kilmės simbolius — į Amerikos ir Lietuvos vėliavas. O mes, broliai lietuviai, kuriems teko ginklas vartoti dėl švenčiausio reikalo po Amerikos ar Lietuvos vėliava, rikiuokimės po Vyčio Kryžiaus vėliava.

Vieningu darbu ir pasišventimu daug sunkumų įveikime ir padėsime mūsų Tėvynę išlaisvinti.

Kas taisytina ir kas netaisytina

L. DAMBRIŪNAS

Kurjozų pasitaiko ne tik mūsų visuomeniniame gyvenime, kai pvz. vieni nori vienos kolektyvios rezistencinės vadovybės, o kiti pageidauja šefo (lietuviškų vado ar viršininko terminų kažkodėl vengiama).

Kurjozų pasitaiko ir mūsų kalbos gyvenime. Štai dideli visuomenės veikėjai, dvasinio gyvenimo vadai, žymesni laikraščiai kartais rašo taip, kad žmogus galvoji, kaip toli dar mes regresuosime, bet iš kitos pusės ne tik šiaip kalbos mėgėjai, bet ir kalbininkai kartais barasi ir taiso, kas visai nėra taisytina.

Šiems teigimams pailiustruoti pasinaudosiu vienu" Draugo" numeriu (spalio 27 d.). Tame laikraštų matematikas A. Žujus savo straipsny apie **"daimus" ir padalyvius** bara eilę žymių mūsų žmonių, kad jie blogai lietuviškai rašo. Su kai kuriais jo taisymais reikia sutikti, bet, galla, tik su kai kuriais.

A. Z. nepatenkintas sakiniu: "Vieną naktį **sapne matau** to namo vieną kambarį". Jam atrodo, kad **sapne matau, sapne mačiau** yra vertimas pažodžiui, kuris esąs pavojingesnis ir labiau smerktinas, negu barbarizmai **daimas, klinyti, kėrinti, strošnas, tašė** ir kt. Nežinau, ar A. Z-ui bus naujiena, kad mes savo bendrinėj kalboj vadinamųjų pažodinių vertimų vartojame šimtus ir kad jų vartotinumas ar nevartotinumas yra tokia pat problema, kaip ir vartotinumas ar nevartotinumas tarptautinių žodžių. Tačiau šiuo atvėju, kalbant apie **sapne mačiau,** man visai nesuprantama, kodėl tai turėtų būti pažodinis vertimas. Ar tik todėl, kad šalia **sapne mačiau** galima pasakyti ir **sapnavau**? Bet tai dar nėra joks pagrindas įtarinėti ar smerkti **sapne mačiau.** Šiaip ar taip A. Z. lyg ir per vėlai susiprato tuo atžvilgiu mūsų kalbą pavalyti. Šie nieku nedėti posakiai jau seniai mūsų kalboje vartojami. Arkivyskupo Skvirecko N. Testamente randame: angelas **pasirodė** Juozapui **sapne.** O kas gi nežino "Leiskit į tėvynę" dainos, kur viena eilutė skamba: tėviškėlę brangią vis **regiu sapne.** Ar mes paklausę A. Z. tuos sakinius turėsime taisyti?

Toliau A. Z. kritikuoja sakinius: "aš žinojau vieną profesorių, kuris...; aš žinau kitą, kuris laikė..." Kritiko nuomone, vietoj **žinojau, žinau** reikia vartoti veiksmažodį **pažinti.** Bet iš šių paduotų sakinių visai nematyti, kad čia yra būtinos veiksmažodžio **pažinti** formos. Aš galiu žinoti profesorių, kuris ką yra pasakęs ar parašęs, bet galiu būti su juo visai nepažįstamas. Pagal A. Z. šiuo atvėju reikėtų sakyti: "žinau, kad...", atseit, po **žinau** negali būti galininko papildinio. Prisipažinsiu, girdžiu tai pirmą kartą.

Tačiau A. Z. teisingai kritikuoja netinkamą padalyvio vartojimą. Tačiau negaliu sutikti, kad padalyvio klaidos, nekalbant jau apie aukščiau minėtas neklaidas, būtų blogesnis dalykas už barbarizmus. Ir štai kodėl. Pusdalyviopadalyvio vartosenos taisyklė galioja bendrinei kalbai, bet ji nėra beišimtinė aplamai lietuvių kalboje, liaudies kalboje. Gyvoje kalboje yra nemaža atvėjų, kur padalyvis vartojamas kaip tik tuo būdu, kurį A. Z. kritikuoja. Vadinasi "netaisyklingas" padalyvio vartojimas yra mūsų kalbos faktas. Bet kalbos faktai, vistiek kurios rūšies jie bebūtų (senesnės formos tarmybės), jokiu būdu negali būti laikomi žalingesni bendrinei kalbai, negu barbarizmai. Mano apskaičiavimu, "taisyklingo" ir "netaisyklingo" padalyvio vartojimo atvėjai liaudies kalboje santykiuoja kaip penki su vienu. Jeigu tad kas ir pavartoja kokią didesnę retenybę ar tarmybę, tai jis daugiau ar mažiau nusideda tik prieš bendrinę kalbą, bet nenusideda prieš lietuvių kalbą apskritai. Tuo tarpu barbarizmai yra visos lietuvių kalbos teršimas. Štai dėl ko nei Žemaitės žemaitybės, nei Krėvės dzūkybės mūsų nebaido, nes jos nėra svetimybės ir mūsų kalbos nežaloja. Bet svetimi barbarizmai, ypač jų gausumas, gali kalbą visai sudarkyti. Tai rodo ir mūsų kalbos istorija. Štai kodėl A. Z. nuomonė, kad barbarizmai yra mažesnė blogybė, negu šiaip bendrinės kalbos klaidos, nėra priimtina.

Tačiau nors šis A. Z. debiutas kalbos srity ir nėra visai pavykęs (dalis atsakomybės čia tenka, aišku, ir režisieriams), bet jo savos kalbos mokėjimas ir ja domėjimasis yra labai malonus ir labai sveikintinas reiškinys. Jeigu ir kiti įvairių sričių specialistai tiek savo kalba rūpintųsi, kiek A. Z., manau, kad ji būtų daug tobulesnė. O kad ja truputį daugiau rūpintis reikia, rodo kad ir to paties "Draugo" numerio vedamasis **Lituanistikos Institutą Organizuojant** ir kiti kartais žymių žmonių straipsniai.

Būtų visai ne pro šalį, kad p. A. Zujus pakedentų ir kitų įžymybių kalbą panašiais straipsniais.

Pavergtoje Lietuvoje

P. Ivanovas puola V. Sirijos Girą

Sovietiniam literatūros, meno ir kritikos žurnale "Pergalė" (1951, Nr. 2) P. Ivanovas, kritikuodamas žurnale "Švyturys" literatūros barą, rašo: "Ir V. Sirijos Giros ir K. Maruko veikalų ištraukose atsispindi ne nūdieninis gyvenimas, bet tolima praeitis — fašistinės okupacijos metai. Žinoma, praeities tematika pati savaime nėra blogybė. Blogas šiuo atveju yra jos realizavimas, būtent, tai, jog šiose ištraukose vaizduojami toli gražu nepirmaeilės svarbos, netipiški to meto įvykiai bei reiškiniai. O kadangi spaudai ištraukos visada parenkamos būdingos viso kūrinio visumai, tai aišku, kad V. Sirijos Gira ir K. Marukas šiais savo kūriniais blogai užsirekomendavo mūsų taybiniam skaitytojui: nusišalinę nuo šiuolaikinės tematikos, jie nedavė pilnaverčių kūrinių praeities temomis. Tačiau lar blogesnis dalykas yra tas, lad V. Sirijos Gira minėtąją mnkavertę ištrauką davė iš dar nesamo ir nežinia ar būsimo romano. Tai yra autoreklama.."

K. Duobinis kritikuoja chrestomatiją

Apie pastaruoju metu Lietuvoje mokyklomš išleistą chrestomatiją K. Duobinis sekančiai pasisako: "Gerai, kad chrestomatijoje keliama jaunimo talkininkavimo ir kolektyvinio darbo reikšmė. Tačiau kaip ši tema chrestomatijoj pateikiama? Štai rašoma:

"Liūdi mūs teta Aldona:
bus sunki šieme: jai duona...
Susimąsčiusi jinai —
žemę dirbti reiks vienai.

"Taip ir kyla klausimas, kas ši "teta Aldona", kad ji šuo metu, kada mūsų respublikoje darbo valstiečiai, susibūrę į kolūkius, našiai dirba ir sau laimingą ateitį kūria, pagal "Gimtojo žodžio" eilėraštį kapstosi viena ir nestoja į kolūkį, kuriame visi aprašomi jos rūpesčiai tuoj atkristų? Per pusantro puslapio išdėstytame pasakojime nė vienu žodžiu neužsimenama apie kolūkį ir jo naudingumą. Nei mokytojas, nei auklėtiniai taip ir negali suprasti, kam reikalingas toks pasenęs "kūrinys", kuris iškreipia tikrovę, klaidina skaitotojus".

Nuotykiai Turkijoje

Pamela Burr, Mergaičių Mosovietinį režimą kovojąs rautoja Istambule neseniai išleistoje knygoje "My Turkish Adventure" nupasakoja savo patyrimus gyvenant Turkijoje. Knyga patiekia daug informacijų ir yra lengvai skaitoma.

Visata yra Minties padaras.
— **J. Jeans,** britų fizikas

PRALEISKITE MALONŲ VAKARĄ PAS
MARIO'S naujai dekoruota lounge
Siūlo puikiausius gėrimus bei pasilinksminimą
Perstato ANGELO BUFANO TRIO
KIEKVIENĄ PENKTAD. ir ŠEŠTAD. VAKARĄ
Pasitikite savo draugus — senus ir naujus pas
MARIO'S — 224 S. Genesee
Kampas Belvidere Waukegan, Ill.

FOXTROT — JITTERBUG — WALTZ
"Kalėdos ateina tik sykį metuose. Tad mes pranešam jums aiškiai Metų pradžioj išmokite šokti." Duokite amžiną kalėdinę dovaną draugui ar giminei 10 val. privačių pamokė .. $29.75
Užsakykite dovaninį palūdijimą dabar! Pamokos gali prasidėti Sausio 1 d. Nuostabus naujas "Foot Pattern" metodas. "Ateikite šiandien...ir šokite šį vakarą".
BROOKS DANCE STUDIO
528 State Strect Hammond, Indiana
Atdara nuo 1 val. p. p. iki 10 val. vakare Russell 2625
RUMBA — MAMBA — SAMBA — TANGO

PRALEISKITE ŠVENČIŲ VAKARUS PAS
THE CLUB SELO
Skanus maistas. Prieinamos kainos.
Žuvis kiekvieną penktadienį
Alex Dioszegi (Delrecen, Hungary) akordeonistas
Hungariškas Tango — Liaudies Muzika
Muzikalinis "Keno" kiekvieną penktadienio vakarą
Atsiveskite draugus
9401 SO. EWING RE. 4-9263

SLAVCO'S CENTRAL CAFE
pasiruošę jums patarnauti dabar ir per šventes
PUIKIAUSI GĖRIMAI, PASILINKSMINIMAI ir t. t.
Atsiveskite savo šeimą ir draugus. Bus ORIGINAL SUN VALLEY BOYS muzika. Viešbučio kamb. ir patarnavimas pagal pareikalavimą
Teiraukitės apie mūsų išnuomojamas sales vestuvėms, pobuviams ir t. t. (150 žmonėms)
1000 WASHINGTON STREET GARY, IND.
KVIEČIAME VISUS

LIBERTYVILLE HUDSON CO.
DABAR PO NAUJA VADOVYBE . . .
yra pasiruošę jums suteikti geriausį patarnavimą perkant naujus Hudson ar vartotus automobilius
Tęsiamas tas pat aukštos kokybės patarnavimas naujų ir vartotų automobilių pardavime
— LIBERTYVILLE HUDSON CO.
807 N. Milwaukee Ave., Libertyville, Ill.
Telefonas LI. 2-2011. Atdara antradieniais ir sekmadieniais

J. P. VARKALA
ir
F. H. SADAUSKAS
(Public Accountants)
VALSTIJOS REGISTRUOTI AUDITORIAI
2401 West 63rd Street
CHICAGO 29, ILL.
WAlbrook 5-7711

Švenčių vakarus praleiskite pas . . .
THE COZY CLUB
Duodame vištienos pietus šeštadieniais ir sekmadieniais.
Kepta žuvis kiekvieną pentadienį
Muzika ir vaišės tiekiami jūsų pasilinksminimui
Atsiveskite savo draugus.
9523 EWING AVENUE — SAGINAW 1-4078
LARRY IR HELEN MILANOVICH

TAUPYKITE ateičiai. Pasidėkite taupomus pinigus į CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION, kur kiekviena santaupa pilnai apdrausta iki $10,000.00 — by an Agency of the United States Government.
KUR visada buvo ir yra išmokamas aukštas dividendas.
KUR pinigai buvo ir yra išmokami pagal pareikalavimą.
KUR tamsta gali atlikti visus savo ir savo šeimos finansinius reikalus.
KUR 27 metų patyrimas užtikrina visiems saugų ir teisingą patarnavimą.
Del paskolų geresnėm sąlygom, perkant arba statant namą, visada pasimatykite su mumim. Mūsų turtas yra virš septyniu milijonų dolerių — $7,000,000.00
CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
6236 South Western Avenue GRovehill 6-7575
J. PAKEL — Prezidentas

Pranešimas atidarymo SAN MAR RESTAURANT
Anksčiau buvęs Shaffer's Inn
RAY SCHALK'S EVERGREEN TOWERS
2535 W. 95th Street, prie Maplewood Ave. Tel. Evergreen Pk. 8811
● Duoda puikiausią maistą. Užkandžiai. Pietūs. Vėlybi užkandžiai iki 2-3 val. ryto. ● Gražus pobuviams kambarys vestuvėms, bankietams, visokiems pobuviams. Vieta 300 žmonių.
Savininkės Sandy Dal Degan ir Mary Lenti

JAU ŽIEMA!
Bet mūsų įstaiga vis dar atidara kiekvieną
Trečiadienį, Penkt., Šešt. ir Sekmadienį
Puikiems steiko, chapsų, viščiukų ir žuvies pietums. Ekspertų paruošti gėrimai, šokiai
GLENEAGLE COUNTRY CLUB
36 vietų Golfo aikštė
Tel. Lemont 288 123rd & Bell Road, LEMONT, ILL.

BIL-MAR LOUNGE
PUIKIAUSI
GĖRIMAI IR PASILINKSMINIMAS
PASIKLAUSYKITE SAVO MĖGIAMŲ DAINŲ
Charlie Stanek groja Hammond Organ
PO NAUJA VADOVYBE
EDWARD MORAVIK & HANK PLACEK,
JŪSŲ ŠEIMININKAI
6035 W. 26th St., Cicero, Ill.. — TOwnhall 3-9187

DĖMESIO NAMŲ SAVININKAI!
PILNAS NAMŲ REMONTAS
LInoleum ● Formica viršai. ● Sinkos ● Spintelės "Breakfast nooks"
NEMOKAMI APSKAIČIAVIMAI
STREAMED CABINET CO.
Dirbame mieste ir priemiesčiuose EUclid 6-2428

ZENON STUDIOS
SPECIALIZUOJAMĖS VEDYBŲ IR GROŽIO FOTOGRAFIJOSE
Pilnas vestuvių aptarnavimas, komercinis fotografavimas ir šeimos portretai
Artistas su foto aparatu EDWARD T. HARLAN
8002 S. ASHLAND AVE. ST. 3-1035

DĖMESIO, NAMŲ SAVININKAI! Atremontuokite virtuvę Ir pirkite tiesiog iš WESTMONT MILLS CABINET SHOP

Žemiausios kainos
Virtuvei spintelės pagal užsakymą
Virtuvių remontavimas
"Formica" viršai spintoms
Specialūs medžio darbai
Žieminiai langai, kombinuotos durys ir sieteliai.
37 N. Cass Ave., Westmont, Ill.
Tel. Downers Grove 4028 Nemokami apskaičiavimai

MERRIE-MERRIE

CHRISTMAS
Linksmų Kalėdų Švenčių
ir
Laimingų Naujų Metų Visiems
JOS. F. BUDRIK, INC.
JUOZAS F. BUDRIK, Prez.
ir visi Bendradarbiai
3241 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.
Krautuvė atdara Pirmadienio ir Ketvirtadienio vakarais. Uždaryta Sekmadieniais.
Budriko Radijo Programa perkelta dvi valandos vėliau. IŠ WCFL radijo stoties dabar būna 7:30 valandą nedėlios vakare.

LINKIME LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ
—IR—
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
Mūsų Draugams ir Kaimynams!
BEST WISHES FOR A MERRY CHRISTMAS
AND
A HAPPY NEW YEAR
To All Our Friends And Neighbors!
SOUTHWEST FURNITURE CO.
6200 South Western Avenue
Atidara pirmadienių ir ketvirtadienių vakarais iki 9:30 ir sekmadienį nuo 11 val. dieną iki 5 val. vak.

ĮVAIRENYBĖS

V. Mankeliūnas—filosofijos daktaras

Š. m. lapkričio 12 d. Bogotos (Kolumbija) katalikų universitete apgynė disertaciją kun. Vyt. Mankeliūnas ir gavo filosofijos daktaro laipsnį. Disertacija parašyta ispaniškai apie gamtos mokslų ir filosofijos santykius: "La filosofia dela naturaleza y las sciencias naturales segun la doctrina aristotelico — tomista". Gynimas praėjo sėkmingai, nors ir neįprasta Don Quijoto kalba (ispanų). Kun. Dr. V. Mankeliūnas filosofijos mokslus yra studijavęs Kaune, Liurde, Romoj ir galop Bogotoj. Kurį laiką dėstė filosofinius dalykus Kauno kun. seminarijoj. Būdamas tremty dirbo Vokietijoj "Lux" leidykloj, kuri išleido keliolika religinių leidinių. Persikėlęs į Bogotą dirbo ispanų parapijoj drauge tęsdamas akademines studijas ir bendradarbiaudamas "Tėvų Kely".

Milašius per Kanados radiją

Kiekvienais metais Kanados radijas organizuoja vad. Radio — Collège — mokslo, meno bei literatūros programą. Mokslininkai yra kviečiami pateikti klausytojams gyvu, prieinamu būdu savo sričių laimėjimus, o menininkai — supažindinti su geriausiais mūsų meto talentais. Šiais metais į programą buvo įtrauktas ir mūsų O. W. Milašiaus "Miguel Manara" šalia pasaulinių garsenybių kaip R. Tagore, P. Claudel, H. Gheon, A. Strinberg, L. Pirandello etc. Lapkričio 25 d. Milašiaus veikalas buvo perduotas per radiją suprantama forma; užtruko apie 50 min. Savo komentaruose Jean - Marie Laurence pabrėžė, kad tai lietuvio kūrinys, kuris savo vertingumu kaikuriais atžvilgiais prašoka P. Claudelį. Aiškintojas prisipažino, kad pradžioj nemėgęs Milašiaus kūrinių, nes jie rodęsi jam tolimi bei svetimi, bet kai pralaužęs kevalą, dengiantį Milašiaus neįprastą poeziją — lyriką, nepaprastai susižavėjęs. Be to, jis iškėlė autoriaus gilų mistinį religingumą, kuriuo dvelkia visa jo kūryba ir filosofija.

Ta proga norisi pageidauti, kad "Miguel Manara" išvystų šviesą ir lietuviškoj visuomenėj.

Apie didžiuosius žmones

Garsusis prancūzų rašytojas Francois Mauriac parašė knygą apie didžiuosius žmones. Dabar išėjo jos vertimas į anglų kalbą, pavadintas "Men I Hold Great". Čia aprašoma 13 prancūzų ir vienas anglas; visi rašytojai, pradedant Paskaliu, baigiant Graham Greene. Aptariami Moljeras, Rousseau, Voltaire ir kiti.

Knygų didelis pasisekimas

Moralinį ir religinį apaštalavimą pravedęs Christoforių sąjūdis išleido tris knygas, susilaukusias ypatingo pasisekimo: "You Can Change the World" —parduota 317,483 egz., "Three Minutes a Day"—147,439 egz., "Careers That Change Your World" — 218,274 egz. Daromos pastangos ir tikimasi, kad iš viso šių knygų bus paskleista milionas egzempliorių.

Pagerbė socialogą

Šiomis dienomis sukako 80 metų amžiaus Italų Krikščionių Demokratų Partijos įsteigėjui, pasaulio masto socialogui kunigui Luigi Sturzo. Krikščionių demokratų suorganizuotame iškilmingame sukakties minėjime dalyvavo pats Italijos respublikos prezidentas Einaudi, ministeris pirmininkas De Gasperi, Prancūzijos užsienių reikalų ministeris Schuman, nuncijus msgr. Borgoncini — Duca, daug vyskupų, ministerių ir kitų žymių asmenų. I minėjimą buvo pakviesti ir dalyvavo taip pat ir vysk. Padolskis su prel. Tulaba ir J. Mačevičius.

Pavyzdingo kunigo ir nenuilstančio žmogaus laisvės gynėjo Don Sturzo garbei Romoje nutarta įsteigti Socialogijos ir moralinių mokslų Institutas.

Kantrybė yra viltis menas.
— *Schliermacher*

PROGRESS
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĖS

PEČIAI, ŠALDYTUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MAŠINOS, BALDAI, MATRACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI

Didžiausias Pasirinkimas
MAŽIAUSIOS KAINOS
Lengviausi Išmokėjimai.
Baldai padarom.
Pagal Užsakymą

PROGRESS
Furniture Company
3224 SO. HALSTED ST
Tel. Victory 2-4226
4183 ARCHER AVE
Tel. LAfayette 3-3171
CHICAGO, ILL

Fortepijono (pianino) ir smuiko pamokos
Pianisto A. NAKO ir smuikininko P. MATIUKO
MUZIKOS STUDIJA
Priimami mokiniai į fortepijono (pianino) ir smuiko skyrių. Matiukas buvo Kauno ir Klaipedos Konservatorijos smuiko klasės vedėjas. A. Nakas yra baigęs Kauno Konservatorijos fortepijono klasę su pedagoginiu skyrium. Taip pat DERINAMI IR TAISOMI PIANINAI.
Kreiptis pas A. NAKĄ
4719 So. Maplewood Avenue Telefonas YArds 7-2490
Kasdien nuo 5 val. iki 9 val. vakaro

PRADĖK TAUPYTI PAS...
MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4038 Archer Avenue Chicago, Ill.
Telefonas: LAfayette 3-6719
KIEKVIENA SĄSKAITA APDRAUSTA IKI $10,000.00
MOKAME 3% DIVIDENTŲ
AUGUST SALDUKAS, Sekretorius

3 Dienų Specialus Išpardavimas SIUVAMŲ MAŠINŲ
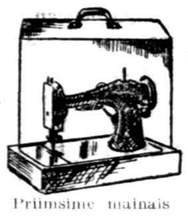
Pirdirbta SINGER galva
Elektrifikuota, įtaisyta uždaromame stalely
Tiktai $49.50
Lengvos sąlygos
VISAI NAUJAS
• Motoras
• Spinia
• Kontrolės
• Pritaisymai

Priimsime mainais
Nešiojamą elektrinę mašiną
Tik $28.50
5 m. dalių garantija
Lengvos sąlygos
Jūs galėsite siūti zig-zag, kojines adyti, kilpas siūti, sagas ir ziperius prisiūti, užsiūti įplėšimus, antkloðes bei siūles apsiūti. Bet kokios firmos mašiną ištepsime aliejumi ir sureguliuosime už $1.49. Jūsų mašiną galime elektrifikuoti nuo $10.00, įskaitant naują motorą, laidus. Duokite mums šiandien peržiūrėti jūsų mašiną.
Free Home Demonstration Tel. Gary 7732

Perdirbtas Electrolux dulkių siurblys $16.50
Perdirbtos skalbiamos mašinos $29.50
Turime didelę atsargą naujų prekių už žemiausias kainas

BRUSSELS
Gary's Oldest Vacuum Cleaner Co.
631 Washington St. Tel. Gary 7732
GARY, INDIANA

PRECIZINIS TELEVIZIJOS IR RADIJO
APARATŲ TAISYMAS
Sąžiningas ir garantuotas darbas.
Aparatai nemokamai paimami ir pristatomi į namus.
Darbo valandos: 6 v.v.—10 v.v.
Šeštadieniais: 8 v. ryto—10 v. vak.
M. RIMKUS, 4119 So. Francisco.
Tel. YA 7-1099

DĖMESIO NAMŲ SAVININKAI!
BYERS
APSILDYMO PATAISYMU
PATARNAVIMAS
Taisome visų gamybų krosnis
Patarnaujame dieną ir naktį
Telefonuokite SHeffield 9448-R
Dėl Hammond ir East Chicago aptarnavimo

STATYBA IR NAMŲ PATAISYMAMS
PRISTATOME VISOKIŲ RŪŠIŲ MEDŽIAGĄ
CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITWINAS, Prez.
3039 So. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-1272
APKAINAVIMAS IR PREKIŲ PRISTATYMAS TEIKIAME NEMOKAMAI
Raštinė atidaryta kasdien nuo 8 v. ryto iki 6 val. vak. ir šeštadieniais iki 3 val. vak.

TV SERVICE All Makes
Ekspertai technikai pataiso per vieną dieną
UŽ ŽEMAS KAINAS
TV-RADIO PATAISYMAI
TIKTAI TELEFONUOKITE
BIttersweet 8-3988
Ferris Radio Laboratory
1057 Wellington Ave., Chicago 13, Ill.

NEWLY REMODELED HALL
Dancing every Tuesday - Friday - Saturday and Sunday. Come and bring your friends. Everyone loves to dance.
Ontario 4154, Waukegan, Ill.
PULASKI BALLROOM
1709-11-15 South Ashland
HAymarket 1-9620

DĖMESIO, NAMŲ SAVININKAI!
MID-TOWN PLUMBING CONTRACTORS
1411 W. 18th St. SHeley 8-3352
Vandentiekis, kanalizacija, remontas
PATAISYMO DARBAI
Karšto vandens šildytuvai įtaisomi.
Skubiems darbams pribūname tuojau.

DĖMESIO, NAMŲ SAVININKAI!
Pirmiau sužinokite mūsų kainas! Dabar laikas atremontuoti jūsų namus; pastogėje ir rūsyje butus; porčius; garažus; pristatome namo dalis bei atliekame medžio darbus pagal užsakymą. FHA finansavimas. Lengvos sąlygos 10% mokėti.
C. R. LEE CONSTRUCTION
9416 S. 55 Ave. Tel. Oak Lawn 1871

DĖMESIO NAMŲ ŠEIMININKĖS!
Mes atliksime visą jūsų šiimos skalbimo darbą, bei vyrų marškinių ir šilkinių rūbų plovimą už žemiausias kainas mūsų skalbyklo. Nemokamai paimame ir pristatome. Geriausias pirmos rūšies darbas.
DElaware 7-4012

Geriausia drabužių valyme ir skalbime. Dėl pačmimo ir pristatymo pašaukite
WATKINS LAUNDERERS AND CLEANERS
Hammond, Indiana
5641 Hohman Ave. Russell 8292
7428 Calumet Sheffield 8110

MIZAR T. M. Reg. U. S. Pat. Office
Dėl skausmo rankose, kojose ir nugaroj! MIZAR yra geriausias pritelis tiems kurie kenčia nuo reumatizmo. Jis numalšina, patenkina ir sušvelnina. $6.00 už

bonkutę. Ateikit patys arba parašykite savininkui:
Joseph Sorokowski
900 N. Taylor Ave.
Oak Park, Ill.
VIllage 8-3111

Automobilių savininkų dėmesiui!
PILNAS AUTOMOBILIO NUDAŽYMAS $18.95
Tiktai 7 dienas. Bet kuris modelis ir firma. Pasirinkimas spalvų. 20 metų patyrimo. Ekspertų darbas fenderiams ir kt. automobilio dalims.
CHICAGO & WASHTENAW AUTO SERVICE
2701 W. Chicago Avenue
Tel. HUmboldt 6-9481

Sveneių sveikinimai mūsų draugams ir rėmėjams
EVERETT RUDKIN "Bleaches"
Skalbyklos Bleach-Skalbyklos muilas — Textile Softener. Paminėkite mūsų gaminius. Mes esame taip arti jūsų, kaip jūsų telefonas.
14637 S. Turner.
Tel. Blue Island 7615
MIDLOTHIAN, Ill

SUNDAY NIGHT
DANCES
JOHNNY MARLOWE
AND HIS ORCHESTRA
MARINE BALLROOM
OF THE KEYMAN'S CLUB
4711 W. MADISON AVE.
Sponsored by the
ST. PHILIP ALUMNI
ADMISSION $1.00

DĖMESIO NAMŲ SAVININKAI
Pašaukite mus pirma, sužinokite mūsų žemas kainas už visų apšild. problemų išlyginimą. Naujas "gun type" aliejinis dėgintuvas. Pilnai įtaisomas. Paruoštas užkurti. $295, FHA sąlygos, pirmas mokėjimas sausio 15 d. Pašaukite Mr. Wiley. MOnroe 6-7894 bet kurią valandą, bet kurią dieną savaitėje.

DĖMESIO NAMŲ SAVININKAI!!
Insuliavimo kontraktorial W. S. Gipso akmens vilna. Apipurškiama arba uždedama plokštėmis reflektuojančio aliuminijaus lakšių.
Namams-Krautuvėms-Apartmentams
Nemokami apskaičiavimai. Įengvi termiai.
BLAKE BROS. INSULATING CO.
9434 S. May St. Tel. HIllTop 5-2933

Pamatykite mūsų Kalėdinį pasirinkimą! Ką tik atgabenta. Importuoti Skandinavijos aliejiniai piešiniai. Vidaus — Miškų — Jūrų vaizdų. Įkainuoti nuo $9.00 iki $160.00 Dresdeno Keramika — už žemiausias kainas — tikros vertybės. Esate kviečiami apžiūrėti. Jei pageidausite, galėsite pasinaudoti LAY-A-WAY planu.
VAN PELT ART GALLERIES.
2132 W. 95th St. HIlltop 5-7467.

Z-G HERBS, MED.

VISUR ŽINOMI VAISTAI, rūpestingai rankom sutaisyti pagal originalius receptus iš Europos.
Z-G ŽOLIŲ ARBATA Nr. 17, tonikas viduriams reguliuoti. Pagyvina sustingusią sistemą. Greitas, bet švelnus saugus ir gelbsti. Kaina $1.12
Z-G ŽOLIŲ ARBATA Nr. 2 — palengvina arthritį ir reumatą. Tūkstančiai patenkintų vartotojų. Kaina $1.37.
Arbata Nr. 39 — ramina nervus. Miegosi be pilsų. Kaina $1.37
Arbata Nr. 78 — gelbsti aukštą kraują, išimdama nereikalingą skystį iš kraujo ir raumenų. Kaina $1.37.
STANIS ANALGESIC SALVE— Greita šiluma palengvina skausmus ir umenyse. Kaina $1.25.
Z-G STANIS COMPANY
2822 ARCHER AVE.
Chicago 8, Ill. Dept. D.

SAFETY OF YOUR SAVINGS

Pradėdant 1897 metais, iki šiai dienai taupytojai District Savings b-vėj pelnė ir pelno didesnį uždarbį ant sutaupų ... nežiūrint sąskaitos balanso...
DABAR ... nuo Liepos 1 d. ... mūsų dividendas tapo pakeltas net 25% ... Vadinas, mūsų taupytojai šiandien uždirba daugiau negu bile kada pirmiau ... Apart pelno, District Savings teikia jums pilniausiai apdraustą apsaugą ... ir draugiškiausią patarnavimą.
District Savings and Loan Association
3236 South Halsted St.

Pilnas pasirinkimas puikių kailinių, paltų, skraisčių (capes), žaketų ir Forstmann's kailiais apvedžiotų medžiaginių paltų. Žemos kainos. Pertaisymas ir pataisymai prityrusių specialistų. Nepaprastai numuštos kainos dabar!
AMERICAN FUR SHOP
Frank Ujka, savininkas
2406-08 S. Kedzie Ave. BIshop 7-5762

Dėmesio Namų Savininkai!
AI·KASINĖJIMŲ PATARNAVIMAS
Sutvirtinimams Pagrindams, vandens ir kanalizacijos reikalams, vandens nuleidimui, iškošimui, ir panašiems reikalams.
H. BECHSTEIN
Phone TInley Park 341

DĖMESIO NAMŲ PIRKĖJAI!
Mes galime pilnai pastatyti namą su trimis miegamaisiais kamb. nuo $10,800. Puikiausias darbas ir medžiagos. Užsisakykite dabar, užimsite balandžio mėn. Rinktiniai sklypai. Lengvos sąlygos.
COSMIC CONSTRUCTION
135th & Southwest Highway.
Tel. Orland Park 223-J-1.

CONRAD PHOTO STUDIO
(Lietuvis Fotografas)
SPECIALYBĖ VESTUVĖS

$5.00 vertės dovana jaunavedžiams atsinešus šį skelbimą.
414 WEST 63RD STREET
Tel. ENg. 4-5889 — ENg. 4-5844

Paveskite mums savo rūpesčius, ruošdamiesi keliauti Amerikoje, vykti į Europą ar kitą kurią šalį. Parūpiname kelionės bilietus: laivais, lėktuvais, traukiniais, autobusais. Atsipalaiduojate nuo rūpesčių ir nereikia daugiau mokėti. Organizuojame ekskursijas su viešbučių aprūpinimu. Persiunčiame pinigus į užsienį.
SEGHETTI TRAVEL BUREAU
Telef. YArds 7-3278-3279
2454 So. Oakley Ave.
(netoli "Draugo" redakcijos)
CHICAGO 8, ILL.

ALBINAS BENIULIS
ATLIEKA PERKRAUSTYMUS ir įvairių daiktų pervežimus. Taip pat persiunčiame į užsienį pakietėlius įvairaus maisto
Kreiptis:
2554 SO. HALSTED STR.
Tel. DAnube 6-3245

Sveikinimai ir patarnavimai Visiems mūsų draugams ir klijentams
WUCHKO GARAGE
Pilni automobilių pataisymai "Body and Fender" pataisymai Automobilių dažymas
24 val. "towing service"
7800 ARCHER ROAD
Willow Springs 1060
JUSTICE, ILL.

Kiek Tik Norite Buick'ų Naujų ir Senų
MILDA BUICK SALES
907 West 35th Street
LAfayette 3-2022

KALĖDŲ ŠVENČIŲ PROGA
Pirkite geriausių firmų
TELEVIZIJOS IR RADIJO APARATUS
TIK PAS
DAINA TELEVISION COMPANY
qualified engineers' service
3120 S. Halsted Street - DAnube 6-6882

SOTUS ALKANAM PADĖK!
Per AID OVERSEAS, Inc.
3133 S. Halsted St. Chicago 8, Ill.
Tel. DA. 6-3859
Aid Overseas Inc. siunčia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus išskyrus SSSR. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo.
Maisto siuntiniai paliuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicagos siunčiami AIR MAIL. Užsakant didesnius kiekius duodama nuolaida. Pristatoma laike 15-20 dienų.

Siuntinys Nr. 1 — $6.70
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. salami dešros
2 sv. (be 2 ozs.) kenuoto bekono
1 dėžutė (400 gr.) margarino

Siuntinys Nr. 3 — $6.20
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. kiaulienos mėsos

Siuntinys Nr. 6
A. 10 svarų cukraus $2.60
B. 20 sv. cukraus $4.70

Siuntinys Nr. 7
A. 10 sv. balt. kviet. miltų $2.50
B. 20 sv. balt. kviet. miltų $3.90

Siuntinys Nr. 10 — $6.50
2 sv. rūkytų lašinių
1 sv. degintos kavos
2 sv. margarino
2 sv. kiaulinių taukų
1 sv. kakavos
1 sv. šokolado

Siuntinys Nr. 12 — $6.40
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
1 sv. degintos kavos
1 sv. kakavos
1 sv. šokolado
2 sv. cukraus

Siuntinys Nr. 14 — $5.70
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. cukraus
1 sv. marmelado
1 sv. kiaulienos mėsos
2 gabalai tualetinio muilo

Siuntinys Nr. 19 — $9.95
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. degintos kavos
2 sv. kakavos
1 sv. šokolado
4½ sv. cukraus
2 gabalai tualetinio muilo

Siuntinys Nr. 24 — $11.50
5 sv. rūkytų lašinių
3 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. šokolado
2 sv. marmelado
2 sv. sūrio 40% riebumo
1 sv. degintos kavos
2 sv. kakavos

Siuntinys Nr. 25
E. 9 sv. gryn. kiaulinių taukų — $6.25
C. 15 sv. gryn. kiaulinių taukų — $8.00

Siuntinys Nr. 33 — $8.50
5 sv. kiaulinių taukų
1 sv. degintos kavos
2 sv. šokolado
2 sv. kakavos

Siuntinys Nr. 94
B. 8 sv. bičių medaus — $5.00
I. 5 sv. margarino — $3.70

Kuomet Gi Buvo Uždrausta Spauda?

JONAS MATUSAS, Chicago, Ill.

Šiemet, beminint Lietuvo įvairių asmenų ir įvykių sukaktis, kai kas buvo iškėlęs klausimą, ar ir spaudos uždraudimas nebu pasiekęs sukaktuv amžių. Pirmu pažvelgimu, aiškios nuomonės neturėjimas tokiu svarbiu lietuvišku klausim atrodo keistas, juoba, kad keliais atvejais buvo viešai paminėtas spaudos atgavima Dar daugiau: atgavimo 10 ir 25 metų sukak čiu gomis buvo išleista tam tyčia leidinių. O logiška įvykių eig kalbant apie lietuviškos spaudos atgavimą, reikalautų palies ti ir uždraudimą. Tačiau, pa rodo, nei vienas, nei antras sukaktuvinis spaudinys nenagrinėjo ir nenustatė lietuviško spaudos draudimo tikslios data Nors vienas čia minimų sukaktuvinių leidinių yra parašytas Vaclovo Biržiškos, kurį Lietuvos visuomenė buvo pratusi laikyti lietuviškos spaudos istorijos žinovu.

ЕВАНГЕЛІЕСЪ
АНТЪ
НЕДѢЛІОСЪ ДЕНУНЪ
ИРЪ
КИТУНЪ ШВЕНЧІО
ВИЛЬНІЙ
1865

Čia rašančiam autoriui mūsų neužmirštamas Tumas - Vaižgantas 1931 metais nurodė sunkiai suprantamą faktą, jog mūsų spaudos grąžinimo ištisas oficialus dokumentas lietuviškai iš viso nėra paskelbtas. Juo labiau draudimo dokumentas, draudimo, kurio sukakties niekas viešai nepaminėjo?

Tad suprantama, kad apie lietuvių spaudos draudimo datą painiojimąsi ne tik lietuvių, bet ir kitų kalbų spaudoje.

Draudimo dokumentas

Čia rašantis už šio klausimo užkliuvo, kai savo laiku ruošė mokslo darbą "Lietuvių Rusinimas Per Pradžios Mokyklas", (autoriaus žiniomis, veikalas nerandamas Amerikoje, tik Vatikano ir British Museum bibliotekose). Nors spauda ir jos draudimas minėtam tyrinėjimui tebuvo atsitiktinis, autorius, mokslinio smalsumo skatinamas, pamėgino jį išspręsti.

Vytauto Didžiojo universiteto Teolog. - Filosofijos fakulteto periodiniame leidinyje "Athenaeum" (1933, IV) buvo paskelbtas specialus tyrinėjimas "Lotynų raidžių draudimas lietuvių spaudai". Ten yra draudžiamojo dokumento rusiškas oficialus tekstas ir jo lietuviškas vertimas. Šis dokumentas, kuris draudžia lietuvišką spaudą lotynų raidėmis, yra išleistas Vilniaus generalgubernatoriaus generolo Kaufmano 1865 m. rugsėjo 6 dieną. Tai yra mūsų spaudos draudimo oficialus, rašytinis aktas. Nors jis išleistas tik įsakymo formoje (rusiškai — rasporiaženije), bet Lietuvoje turėjo teisinę galią, mat, tas kraštas (rusų pramintas "severo — zapadnyj kraj") tuomet buvo valdomas kariško generalgubernatoriaus beveik neapribžtomis teisėmis.

Faktinas uždraudimas 1864 m.

Visdėlto faktinis uždraudimas įvyko anksčiau, atseit, 1864 metais. Jį yra žodžiu davęs Kaufmano pirmatakas, žinomas 1863 metu sukilimo malšintojas generolas Mykolas Muravjovas. Tai nedviprasmiškai paliudijo vienas pačių artimiausių techniškų Muravjovo bendradarbių A. N. Mosolov (veikale "Vilenskije Očerki"). Jis rašiškai sako: Muravjovas lietu spaudą uždraudė žodiniu akymu (slovesnym rasporiaže em). Muravjovo draudimą patvirtina kiti žinomi fakta fat, jau seniau buvo pareikšt monių, kad lietuviškuos spaudiniuose lotyninką raidyną ku pakeisti rusišku.' Taip mprotavo rusų akademika Hilferdingas. O Kazanės uni rsiteto profesorius Ugianskis prasme išsitarė lietuviškame iške vyskupui Valančiui 1859 vadinasi, Muravjovo veik o išvakarėse.

Pagaliau konkrečiam lie viško raidyno surusinimo dar ui tą patį Hilferdingą ir Var uvos universiteto lektorių Mi uckį generalgubernatorius Mu avjovas išsikvietė į Vilnių 1864 m. Ant karštų pėdų su mtos tarp tyčia komisija (Hilferdingas, Mikuckis, Pet evičius, Ivinskis ir Krečins s) ir apie tų pačių metų pa baigą, generolui ryžtingai su kant naująją mašineriją, leidi mui numatytos knygos (mal daknygė, šventadienių evange lijos, kantičkos, katekizmas) jau buvo perrašytos rusišku šriftu, o abėcėlė bene ir išspaus dinta.

Kad 1864 metais išėjo uždraudimas, paliudija ir pats Valančius. Jis rašo: "1864 metais, sužinojęs apie sumanymą spausdinti lietuviškas knygas rusų raidėmis, aš aiškinau tą dalyką general - gubernatoriui "nabašnikui" Muravjovui per "ypatišką" su juo pasimatymą Vilniuje". Draudimas tuo met jau buvo galutinai suformuluotas, nes tame pat rašte Valančius sakosi prašęs Muravjovo, kad maldaknygę leistų spausdinti lotynų raidėmis.

Vysk. Valančiaus veiksmai

Tai pat, nors netiesiogiai, patvirtina ir vysk. Valančiaus veiksmai. Ana, savo paties padarytame savo išleistų knygų sąraše jis apie "Davatkų Knygą" sako, išspausdinęs Vilniuje Zavadzkio spaustuvėje. Iš eilės eina "Wajku Knigiele" su paaiškinimu: "parašiau 1864 m. ir tais gi metais išspausdinau". Charakteringa, jog pirmą kartą nepažymi, nei kur, nei kiek egzemplioriu. Ir dar kas: tais pačiais 1864 m. išspausdinta "Kantičkos" ir, atrodo, "Dovydo Psalmės". Vadinasi, nepaprastas įvykis vyskupo knygų gamyboje! Vienintelis aiškinimas: Valančiaus norėta užbėgti už akių spaudos draudimui ar jį apeiti. Mat, Muravjovo draudimas, per skubotumą, galėjo būti palietęs tik Zavadzkio spaustuvę, ar ši pastaroji, esant žodiniam draudimui, ryžosi gulbės giesmei — rizikuoti paskutinę lietuviškų knygų laidą. Argumentu eina ir faktas, jog 1865 metais Valančius neišspausdino nei vieno leidinio. O juk rašytinis Kaufmano draudimas paskelbtas tik rugsėjo mėnesį! Pagaliau, šį-tą sako ir lietuviškų knygų spausdinimas Prūsuose. Jau 1868 m. lapkričio mėnesį nelegalė lietuviška literatūra buvo užtvinusi Žemaičių vyskupija, mat, tą mėnesį išdavikai naująjį reiškinį pranešė Vilniaus rusiškam viešpačiui. Na, o tai ne tik revoliucinis, ne tik konspiracinis bet ir organizacinis šedevras, kuriam suplanuoti ir įgyvendinti reikėjo pakankamai laiko.

Muravjovas

Bet kai kam generolo Muravjovo veiksmas gali būti neaitikimas psichologijos ir, sakytume, laiko atžvilgiu. Juk tai kariškis, kuris turėjo administruoti visą etnografinę Lietuvą ir beveik tiek pat Gudijos, pagaliau, žmogus, kuris vilniškio siautėjimo laikais ėjo 68-tus metus! Pasirodo, tas asmuo važiuodamas į Vilnių tramdyti pasišiaušusios Lietuvos, toms pareigoms buvo visais atžvilgiais pasiruošęs. Ir ideologiškai — jaunystę praleido eilėse rusų, maištavusių prieš caro valdžią ir už tai sėdėjo garsiame Petropavlovsko kalėjime. Ir administraciškai 37-rius metus buvo ištarnaves augštose ir augščiausiose administracinėse pozicijose, atseit, nuo gubernatoriaus, valstybės tarybos nario, senatoriaus iki patie valstybės ministerio. Ir charakterio — būdamas valstybės turtų ministeriu, drįso sabotuoti paties caro sumanyma panaikinti baudžiavai, o, sėdėdamas maištaujančiame Vilniuje ir patyręs apie grasinimus ji pakarti, ištarė kupiną reikšmės sakinį: "Aš ne iš tų, kuriuos karia, bet kurie karia!"

Važiuodamas į Nemuno kraštą, jis atsivežė aiškią "švento ir didingo surusinimo darbo" programą, kurią buvo išsidirbęs gubernatoriaudamas Vitebske, Mogiliave, Gardine ir malšindamas pirmąjį sukilimą Minsko, Vilniaus ir pačios Žemaitijos srityse (apie 1830 m.). Tuomet jis įsitikinęs (pats Muravjovas sako savo atsiminimuose laikr. "Živaja Starina"), jog "lietuvių niekingas būdas" (ničtožnyj charakter litovcev). Pagaliau naujasis generalgubernatorius jau buvo išsispecializavęs drąsiuose sumanymuose ir draudimuose: Gardino gubernijoje panaikino rusų uniją su Kat. Bažnyčia (1831 - 1832) ir primygtinais reikalavimais privertė carą, kad uždarytų Vilniaus universitetą (1832); reikalavo, kad būtų panaikinta Lietuvos didybės liekana, būtent, teismuose išlikęs "Lietuvos Statutas" (1831); carui Mikalojui I siūlė, kad būtų įvesta rusų kalba į Lietuvos mokyklas ir iš jų pašalinti katalikų kunigai (1830). Dėlto nereikės stebėtis, kad Muravjovas, trumpai tebuvęs Vilniaus poste (1863.V.1 — 1865.V.1), spėjo išvaryti tokią gilią lietuvių tautinio ir religinio laužymo vagą. 1864 metais jau buvo uždaryta visos parapinės mokyklos, visos blaivybės brolijos, daug bažnyčių ir vienuolynų; uždrausta — statyti ir remontuoti bažnyčias, statyti prie kelių kryžius, kunigams be leidimo išvažiuoti iš parapijų, o pamokslus sakyti teleista tik iš rusų patvirtintų vadovėlių; vyskupui uždrausta kilnoti kunigus be valdžios leidimo, pagaliau pačiam Valančiui įsakyta su visa kurija iš Varnių persikelti į Kauną.

Spauda uždrausta 1864 m.

Po to, kas išdėstyta, pakartojame: lietuvių spaudą lotynų raidėmis uždraudė generolas Mykolas Muravjovas 1864 m. Tai atitinka faktinę padėtį, viena, ir draudimo nukėlimas į 1865 metus ir priskyrimas Kaufmannui sukeltų klaidingą įspūdį, antra. Mat, Rusijos 19-to šimtmečio antrosios dalies gniuždymo sistemą lietuvių atžvilgiu sustatė ir įkvėpė Muravjovas. Lietuvos srities tometo atsakingi valdininkai rusai tą laikotarpį prasmingai pavadino "muravjovine epocha" (muravjovskaja epocha). Visokie Kaufmannai, Baranovai ir kitokie "ovai" tebuvo, sakysime, lėlės Muravjovo sukurtame teatre.

Belieka du antraeiliai klausimai. Dėlko Muravjovas davė tik žodinį draudimo įsakymą? (Šapokos "Liet. Istorijos" posakis "greičiausiai, bus žodžiu įsakęs" yra netikslus). Mat, generalgubernatoriui Rusijos sostinėje tekdavo susidurti su opozicija jo drakoniškoms priemonėms. Ją sudarė istorinės Lietuvos didikų viršūnės savo įtakomis centralinės valdžios sferose. Be abejo, prisidėjo ir Valančiaus memorialai ministeriams. Pats Muravjovas tą opoziciją vadindavo "Peterburgo intriga" ar tiesiog "lenkiška intriga". Jis ją gaudavo pajusti posėdžiuose vadinamame "Varu Komitete" (Zapadnyj Komitet), sudarytame iš keleto ministerių, kame buvo svarstoma Lietuvai taikomos priemonės. Nekartą Muravjovas išgavo aprobatą, tik pagrasinęs atsistatydinsiąs. Matyt, sunkumų iškilo ir dėl lietuvių spaudos draudimo. Bet, šiaip ar taip, Muravjovas sudarė faktinę draudžiamąją padėtį.

Antras klausimas tai draudimo galiojimas už etnografinės Lietuvos arba, tiksliau, už Vilniaus generalgubernatorijos sienų. Čia, nors ir buvo atitinkamas vidaus reikalų ministerio aplinkraštis, draudimas neturėjo pakankamo teisinio pagrindo. Tai paaiškėjo 1902 m. valstybės senate byloje dėl inž. Maciejausko išleisto žemėlapio lotynų raidėmis. Peterburge išleisto lietuviško žemėlapio autorius buvo ištesintas. Verta paminėti ir faktą, jog Rusijos Mokslu Akademija 1880 m., išimties keliu gavo leidimą lietuviškus mokslo veikalus spausdinti lotynų raidėmis. Ir Ivinskiui vieną savo "Kalendorių" pavyko išspausdinti lietuvišku šriftu.

KAIP AUŠRA GRAŽUS TAS LAIKAS

MYKOLOS VAITKUS

Kad ateis mirtis
Ir kad siela, Dievo vaikas,
Tėviškėn nuskris!
Ten Praamžiais, Begalinio
Mylima, jinai
Laimę iš paties šaltinio
Semsis amžinai...
Protas aiškiai tai suprato —
Siela vis šalta,
Tartumei dangaus nemato:
Ei, širdis kalta!
Taip ji myli žemės purvą,
Nors ir skursta čia!
Ir apleisti šlykštų urvą
Jai — sunki kančia!..
Dieve geras, Dieve mano!
Širdį Tu apšviesk!
Kur jos laimė, lai išmano!
Jos geismus paliesk!

Naujųjų Metų pašto ženklai

ANT. BERNOTAS, Waterbury, Conn.

Visuose kraštuose yra paprotys Kalėdų, Velykų, Naujų Metų ir kitų švenčių proga siųsti pasveikinimus savo giminėms, draugams ir pažįstamiems. Tam reikalui yra išleidžiama daugybė įvairiausių sveikinimų ir atviručių. Be to, kai kuriuose kraštuose Naujų Metų proga yra išleidžiami net specialūs pašto ženklai, apie kuriuos čia ir pakalbėsime.

Japonija. Japonijoje yra paprotys siųsti sveikinimo atviru

tes Naujų Metų proga nuo gruodžio mėn. 1 d. iki sausio mėn. 1 dienos. Tam reikalui Japonijos paštas beveik kasmet išleidžia specialius pašto ženklus. Pirmas toks ženklas buvo išleistas 1935 metais. Ženklas pusantro sen vertės, raudonos spalvos, be vertės nurodymo. Ženklo piešinyje matome slyvų ir vyšnių žiedus (tai mėgiamiausias japonų dailininkų tautinis motyvas), kurių viduryje į padanges iškilęs šventasis japonų kalnas Fudžijama. 1936 metais buvo išleistas kitas pusantro seno ženklas, kurio piešinyje matome dvi uolas, sujungtas virve ar viela, vadinamas "Vedusias Uolas", kurios yra jūroje prie Ise salos. 1937 metais išleistas 2 senų ženklas, kuriame matome įvairius simbolinius ženklus, kuriais puošiami namai švenčių metu. Po ilgos pertraukos — 1948 m. vėl išleistas 2 yenų ženklas, kurio piešinyje matome japonų tautiniais rūbais mergaitę, žaidžiančią jų žaidimą, vadinamą "Hane - tsuki". 1950 m. išleistame 2 yenų ženkle matome iš tankumynės išpuolantį tigrą. Šie ženklai, išleisti lapuose po penkis, taip pat buvo pardavinėjami kaip tautinės loterijos biletai. 1951 metais buvo išleistas 2 yenų ženklas, kuriame matome mergaitę, laikančią triušį..

Izraelis. Naujoji žydų valstybė, pradedant 1948 metais, taip pat žydų Naujųjų Metų proga (spalio mėn.) išleidžia specialius Naujų Metų ženklus. 1948 metais (sulig žydų skaičiavimu 5709 m. nuo pasaulio įkūrimo) buvo išleista 5 pašto ženklų serija su tuo pačiu piešiniu: matome senovišką raštų ritinėlį su išskėstais sparnais. Įrašai žydų lotynų ir arabų kalbomis. 1949 m. buvo išleisti 3 p. ženklai, kuriais kartu buvo paminėta ir žydų kariuomenė: matome septynių šakų žibintą ir pėstininkų, aviacijos ir jūrininkų kariuomenės ženklus. 1950 m. buvo išleisti 2 ženklai — 5 ir 15 prutų vertės, kur mamtome šešiakampę Dovydo žvaigždę ir įvairius simbolinius senovėje žydų vartotus ženklus. 1951 m. buvo išleisti 3 ženklai: 5 prutų ženkle matome du į priešingas puses skrendančius karvelius su laiška's snapuose; 15 prutų ženkle mame merginą, vienoje rankoje lai kančią varpas ir vaisius, kitoje karvelį su alyvų šakute; 40 prutų ženkle matome žydų ritualinius įrankius.

Caristinėje Rusijoje nuo 1899 m. iki I pasaulinio karo didesniuose paštuose visi laiškai, paduoti Naujų Metų dieną, būdavo antspauduojami raudonais antspaudais (štempeliais). Tokie pat raudoni antspaudai buvo vartojami ir Rusijai priklausančiuose paštuose, esančiuose Kinijoje (tais laikais Rusija turėjo savo atskiras pašto įstaigas Pekine, Šanghajuje, Tientsine ir kituose 7 miestuose).

ŠVENTOJI ŠEIMA. Piešė Frances McCosker. (Marian klišė)

Džiunglėse gimusi apysaka

Anglijoje garsėja rašytojas Valter Baxter. Jo naujai knygai: "Look Down in Mercy" pradžią davė tie pergyvenimai, kuriuos jis turėjo Burmos džiunglėse, kur jis 1942 m. buvo sužeistas. Jis kovojo prieš japonus drauge su 14-ta armija, būdamas priskirtas prie jos vado gen. Slim.

Po karo jis grįžo į Londoną. Karo pergyvenimai jam atskleidė naujus horizontus. Jis susidomėjo katalikybe. Pabaigoje 1949 m. jis tapo kataliku. Giliai pamėgęs katalikybės mintį jis savonoriu išvyko į Indijos misijas, talkindamas tėvams jėzuitams, nors pats nebuvo nei vienuolis, nei dvasininkas.

Jis darbavosi tarp dravidų, netoli nuo Ranchi, vietovės. "Buvo nuostabu sekti tą įtaką, kokią misionieriai turi į savo žmones... Tikėjimas buvo vienas iš pagrindinių veiksnių, kurie palaikė jų bendrą gyvenimą ir buvo neįmanoma tapti nepaveiktam šio fakto.

Rašytojas W. Baxter šiuo metu turi 35 m. amžiaus.

Atominio mokslo specialistas

Mokslininkas Th. E. Murray, Yale universiteto auklėtinis, yra tiek pasižymėjęs atominėse studijose, kad buvo pakviestas narių Atominės Energijos Komisijos. Neseniai Chemijos Inžinierių Instituto suvažiavime jis laikė paskaitą, kurioje pabrėžė, kad žmogaus dėmesys niekada neturi būti tiek nukreiptas į patirties mokslus, kad būtų užmiršta filosofija ir religija. Jis kalbėjo: "Jeigu žmonės plikų mokslo rėmų neaprengs šiltais tikrojo humanizmo drabužiais, jie baigs tuo, kad mašinas padarys savo dievu ir matematiką vienintele savo dogma. Pasitikėjimas vien tik mokslu, kaip civilzacijos išganytoju, turės išryškėti esąs beprasmis".

Murray yra išradėjas ir pramonininkas, gyvena New Yorke ir yra 11 vaikų tėvas.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

Rūmai kūno kultūrai

Georgetowno universitetas Washingtone, vadovaujamas tėvų jėzuitų, pastatė naujus rūmus kūno kultūrai. Jie kaštavo $1,250,000.

Kielikas $10,000 vertės

W. Hearsto meno kolekcijos direktorius C. Ryan New Yorke nupirko XVI šimtmečio kieliką, sukurtą Cellini, užmokėdamas už tą retą senieną $10,000.

Jų jau tūkstantis

Maryknoll seserys šiemet švenčia 40 m. gyvavimo sukaktį. Dabar jų jau yra visas tūkstantis, daugiausiai dirbančių misijose.

Gamina filmus

Kun. W. Winchester Ohio valstybėje pradėjo gaminti garsinius filmus religinėmis temomis.

Skubus laiškas

Prieš 48 metus iš Kingsley, Ia., buvo išsiųstas laiškas į Glendale, Calif. Ilgą laiką laiškas buvo adresato negautas, bet jis nedingo! Pereitą savaitę jis visdėlto pasiekė paskirtą vietą.

Filmas apie Judą Iskariotą

Filmų pramonė nuolat bejieškodama įdomesnių ir įvairesnių siužetų paskiausiu metu pasišovė sukt filmą apie Judą Iskariotą. Autoriai tikisi filmoje parodyti visą tą tragiškumą ir didžiausiąją visų laikų išdavystę.

Vaidins prez. Trumaną

Iki šiol buvo susidarius tokia nerašyta taisyklė, kad joks JV prezidentas negali būti vaizduojamas filmoje, jam dar esant pareigose. Bet MGM bendrovė savo naujame filme "Glory Alley" visdėlto neišvengs prezidento pavaizdavimo. Artistas Jack Gargan, kuris yra nepaprastai panašus į prez. Trumaną, filmoje vaidins patį prezidentą, kuris įteiks Garbės Medalį vienam filmos didvyriui.

Pirmoji televizijos stotis

Televizijos gimimo vieta norima laikyti mažą Passaic miestelį, New Jersey valstybėje, kuriame jau 1930 m. buvo pastatyta pirmoji bandomoji televizijos stotis W2XCD, dabartinių žymių televizijos pramonės atstovų Lee De Forest ir Allen B. DuMont.

Kanados gyventojai

Kanada šiuo metu turi daugiau kaip 13 milionų gyventojų. Per paskutinį dešimtmetį Kanados gyventojai padidėjo 20%. Didžiausias prieauglis randamas tarp Kanados katalikų, ir tai dar kartą primena, kad katalikų religija turi daug reikšmės tautos gajumui.

NBC apie Lietuvą

Didžiausia šio krašto radijo ir televizijos bendrovė NBC svarbiausių žinių laidoje, kurias perduoda iš New Yorko į visas 48 valstybes, paskelbė Lietuvos Pasiuntinybės Washingtone padarytą pareiškimą apie Lietuvos gyventojų persekiojimą ir trėmimus į Sibirą.

Žemės reforma Italijoje

Palaipsniui žemės reforma Italijoje jau vykdoma. Iki 1955 metų nusistatyta išdalinti pusantro miliono akrų žemės, tuo būdu aprūpinant 100,000 šeimų.

D. Roda kaltina J. Šimkų

Dar šių metų pradžioje buvome citavę J. Šimkaus Korsakui skirtus kaltinimus ir tuoj pat sekusius Korsako apgailestavimus — viešą išpažintį. Lauksime, kada viešai į krūtinę mušis J. Šimkus, nes Rodos jam skiriami kaltinimai yra lygiai toki patys, kuriais Šimkus kaltino Korsaką.

D. Roda kritikuodamas šiais metais J. Šimkaus išleistą knygą "Tarybinė lietuvių literatūra" Tiesoje, Nr. 177 rašo: Užsibrėžęs tokį atsakingą uždavinį, autorius jį sprendė paviršutiniškai. Kaip augo, vystėsi, ir stiprėjo tarybinė lietuvių literatūra? Į šį pagrindinį klausimą, kuris, kalbant apie mūsų literatūros laimėjimus, turėjo būti išsamiai išvystytas, autorius atsako daugiausiai tik registruodamas atskirus faktus, apeidamas pirmaeilius, principinius klausimus, kurie sudaro svarbiausius ir būdingiausius mūsų tarybinės literatūros bruožus.

Aprašydamas pokario laikotarpį, autorius... rašytojų kūrybinę veiklą silpnai surišo su šventa literatūros darbuotojų pareiga — nenuilstamai propaguoti kilniąsias tarybinio patriotizmo, proletarinio internacionalizmo idėjas, apdainuoti savo kūriniuose didvyriškuosius darbus mūsų Tėvynės, statančios komunizmą, nesutaikomai kovoti prieš visus ir visokius nacionalizmo . pasireiškimus (mūsų pabr.).

"Autoriaus neteisingą nusistatymą vertinant literatūros faktus parodo jau tie knygos puslapiai, kuriuose jis apžvelgia Didžiojo Tėvynės karo tarybinę lietuvių literatūrą. Štai, vertindamas K. Korsako kūrybinę veiklą Tėvynės karo metais, autorius nurodo, kad "Kosto Korsako poezija iš kitų poetų kūrybos išsiskiria tvirtu logiškumu. siužetiškumu, bet tuo pat metu jaučiamas ir poetinio kūrinio tam tikras sukaustymas, trukdąs eilėraščiui laisvai vystytis", tačiau nieko nesako apie svarbiausius K. Korsako poezijos trūkumus, nė žodžio neužsimenama, pavyzdžiui, apie tokį ydingą, beidėjišką bei apolitišką eilėraštį, kaip "Lietuvos žemėlapis", kuris buvo parašytas Didžiojo Tėvynės karo metais... Apie LKP(b) VI suvažiavimą autorius užsimena tik dviem sakiniais, o apie antraeilius faktus, apie rašytojų susirinkimus bei pasitarimus kalba keleriopai plačiau ir daugiau... Rašydamas apie LKP (b) VI suvažiavimą autorius nė nepaminėjo pagrindinių jame keliamų uždavinių "negailestingai kovoti su buržuazinės ideologijos liekanomis, apolitiškumu, formalizmu, keliaklupščiavimo prieš pūvančią buržuazinę kultūrą pasireiškimais". Autorius, aprašydamas pokario laikotarpio literatūrą, nepavaizduoja kovos prieš liaudies priešus — buržuazinius nacionalistus, kosmopolitus, kurie buvo prasiskverbę į literatūrą ir kenkė, kaip, pav. Drazdauskas, Miškinis, Suckeveris ir kt., kurie prakišdavo nacionalistinę ideologiją, stabdė tarybinės lietuvių literatūros vystymąsi. Savo laiku šie liaudies priešai buvo respublikos partinės organizacijos demaskuoti bei sutriuškinti...

"Vietoj principinio, bolševikiško tarybinių lietuvių rašytojų kūrybinės veiklos vertinimo, autorius nuėjo neteisingu keliu, taikstydamasis su trūkumais mūsų literatūroje perdėtai girdamas atskirų rašytojų kūrinius, tuo pačiu užimdamas neprincipinę poziciją, kuri negali padėti teisingai bolševikiškai auklėti literatūrinius kadrus. Pavyzdžiui, apžvelgdamas prozininkų literatūrinę veiklą bei jų kūrinius, autorius be pagrindo išaugština I. Simonaitytės kūrinius. Knygos autorius taip pat nepelnytai giria J. Marcinkeviiaus ydingą kūrinį "Audronė Normantaitė", kuris savo laiku spaudoje buvo jo paties plačiai kritikuotas... Tą pat galima pasakyti ir apie kai kuriuos autoriaus minimus senesnius rašytojus, kurie pastaraisiais metais nieko nerašo, arba nieko gero neparašė".

Karo belaisviai Rusijoje

Vokiečių laikraštininkas H. M. Fehling, sugrįžęs iš nelaisvės Rusijoje, kur per 6 metus (1943—1949) buvo laikomas Krasnogorsko, Mardavianų mišku, Bobruisko, Gomelio, Kamenkos lageriuose, aprašo savo patyrimus knygoje, kuri anglų vertime pavadinta "One Great Prison". Šalia jo kruvinų atsiminimų duodama gausiai dokumentų ir oficialių pareiškimų apie vokiečių ir japonų karo belaisvius Rusijoje; apskaičiuojama, kad Sovietuose dar yra apie 200,000 vokiečių ir apie 3—400,000 japonų karo belaisvių.

Įžangą knygai parašė vakarų Vokietijos prezidentas K. Adenaueris ir kard. J. Frings. Savo recenzijoje ją gerai įvertina buvęs raudonosios armijos karininkas, dabar stipriai veikiąs prieš Staliną, Koriakovas.

Kultūrininkų vizitas Pijui XII

Šv. Tėvas audiencijoje priėmė Tarptautinio Kultūros Vienumui ir Visuotinumui Ugdyti Komiteto Vadovybės asmenis. Šis Institutas veikia prie Romos Teisės Filofosijos Instituto. Jo tikslas jungti viso pasaulio kultūros ir mokslo žmones, sudarant jiems sąlygas pasikeisti idėjomis ir bendradarbiauti, siekiant dvasinės bei moralinės pasaulio vienybės, kuri sudaro pagrindą amžinųjų žmonijos civilizacijos vertybių.

Šia proga pasakytoje kalboje Popiežius tarp kitko pabrėžė, kad troškimas vienybės galės tobulėti tiek; kiek jos bus ieškoma Dievuje, mokslo nušviestoje meilėje, remiantis Evangelijos tiesa.

Maskva netiki į ašaras

Iš Rusijos pabėgęs ir prieš sovietinį režimą kovojąs raudonarmiečių karininkas Koriakovas, kurs dabar dėsto Fordhamo universitete, parašė naują knygą — "Maskva netiki į ašaras", kuri neseniai buvo išleista Paryžiuje.

SIUNTINIAI Į
LIETUVĄ
visus mokesčius čia sumokėjus
•
100% apdrauda
•
DRABUŽIAI
VAISTAI
ir t. t.
•
Jūsų giminės gaus be jokių jiems išlaidų
CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.
220 S. State St. Chicago
TEL. WABASH 2-9854
Atdara šeštadienį iki 1:30 popiet

ŠVENČIŲ LINKĖJIMAI
nuo
HARRISON LAUNDRY CO.
516 S. KOLMAR AVENUE
NEvada 8-0492

ŠVENČIŲ LINKĖJIMAI
nuo
JOHN C. MEIZNER
Laidotuvių Direktorius
5622 W. IRVING PARK ROAD
PEnsacola 6-9000

A HAPPY NEW YEAR
FROM
SID LUCKMAN MOTORS, INC.
3651 W. Ogden Avenue

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
mūsų lietuviams pažįstamiems
DR. AGNES L. KARWOSKI
Gynecolgy and Obstetrics
2100 WEST 35th STREET
VIrginia 7-3355

ŠVENČIŲ LINKĖJIMAI
nuo
K W A K
APPLIANCE and FURNITURE CO.
4624 S. Ashland Ave.
Tel. YArds 7-9555

ŠVENČIŲ SVEIKINIMAI ir GERIAUSI LINKĖJIMAI
nuo
Beardslee Chandelier Mfg. Co.
Custom Style Lighting Fixtures and Lamps
216 South Jefferson Street
Chicago, Illinois

Seasons Greeting
from the
Monarch Brewing Company

LINKSMŲ ŠVENČIŲ LINKĖJIMAI
visiems mūsų pažįstamiems
THE PEDRAZAS NURSING HOME
323 S. Homan Ave. Nevada 2-1944

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
PAUL'S TAVERN
(Tell 'Em Where You Got It!)
3216 So. Racine VIrginia 7-9146
Nepamirškit dalyvauti mūsų smagiam baliuje NAUJŲ METŲ išvakarėse

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
mūsų lietuviams kostumeriams ir pažįstamiems
Nepamirškit dalyvauti mūsų smagiam baliuj NAUJŲ METŲ išvakarėse.
(Pirmiau buvo PRETTY RED WING)
MARCIE'S TAVERN
837 West 34th Place
Marcella Jacobs
At Your Service

LINKĖJIMAI!
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
La Salle Construction Co.
General Contractor
Tel. WEbster 9-2105
343 So. Dearborn Street
Chicago 4, Ill.

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
visiems mūsų lietuviams draugams ir kostumieriams
Dėkojame už praeitą paramą ir tikimės ateityje pasimatyti.
Sophie Wasowicz
GROCERY & DELICATESSEN
3081 Lock St. BI 7-9288

ŠVENČIŲ LINKĖJIMAI
The Highland Ten Pin
CHARLIE
139 North 2nd Street
HIghland Park 2-0319
HIGHLAND PARK, ILL.

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
mūsų lietuviams pažįstamiems ir prieteliams
Karl Schwenk & Co.
Real Estate ir Apdrauda
4800 N. Milwaukee Avenue
Room 207
SPring 7-7090

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
ESSERMAN MOTOR SALES
Būtinai apsilankykit pas Esserman šiemet
6130 Cottage Grove Avenue

A HAPPY NEW YEAR
To All Our Many Friends and Customers
THE ADAMS PHARMACY
5700 S. Halsted Street
WEntworth 6-0508

A HAPPY NEW YEAR
FROM
TRI - PAR MFG.
1712 N. Kilbourn
ARmitage 6-3340

GREETINGS
To Our Many Friends and Patrons
VERY HAPPY NEW YEAR
Citro Boarding and Commissary Co.
507 West Monroe Street

TO OUR MANY FRIENDS
A HAPPY NEW YEAR
S. L. GOODFRIEND and CO.
REALTORS
110 S. Dearborn St.

To Our Friends and Patrons
A VERY HAPPY NEW YEAR
MOUSER MOTORS
2491 Milwaukee Avenue
EVerglade 4-7100

A HAPPY NEW YEAR
FROM
O'BRIEN and DORE
Plant Phone
SAcramento 2-5966

ŠVENČIŲ LINKĖJIMAI
visiems mūsų kostumeriams ir pažįstamiems
AUTOMOTIVE WHOLESALERS, Inc.
And The Chicago Cicero Auto Parts
4841-43 West Chicago Avenue
AUstin 7-2242

NUOŠIRDŽIAUSIŲ LINKĖJIMŲ ŠVENTĖMS
Neužmirškite mūsų didžiulio Naujų Metų sutikimo banketo.
FRED ZADINETZ
3355 S. Morgan YA 7-9231

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
mūsų lietuviams draugams ir kostumieriams
Dėkodami už jūsų atsilankymą praeityje, tikimės pasimatyti didžiuliame Naujų Metų sutikimo bankete.
EMMERICK'S TAVERN
3300 Archer Ave. VIrginia 7-9088

GERIAUSIŲ LINKĖJIMŲ ir PASEKMIŲ
NAUJIEMS METAMS
visiems mūsų lietuviams draugams ir kostumeriams
Tikimės matytis didžiuliame mūsų Naujų Metų sutikimo bankete.
PETE'S TAVERN
3310 S. Aberdeen VIrginia 7-8231

Skaitykite "Draugą".

Telefonuokite Majestic 681
Užsisakykite sau gelių bei dekoracijų
BALMES and WALLENTER
Gėlininkai
Mūsų specialybė — gėlės vestuvėm, laidoutvėm ir korsaž.i
Užsakymai telefonu skubiai išpildomi!
18th ir Green Bay Road Waukegan, Ill.

TUCK POINTING BIZNYJE
JONAS CONRAD
Atnaujiname nusidėvėjusį namą, pripildome lietaus išplautus plytų tarpus. Taip pat pataisome kaminus ir apie langus. Per daug metų gerai patyręs darbe lietuvis. Reikalui prišjus kreipkitės: J. CONRAD, 5242 So. Artesian Ave. GRovehill 6-4177.

GĖLIŲ GRAŽIŲ
PIRKITE IŠ GUŽAUSKŲ
6901 S. Wentworth Ave.
Beverly Hills Floral Co.
STewart 3-2454
HUdson 2-2224

Birthday, Party & Wedding Cakes

GARLAND
ends your quest for the best.
Always something new and tantalizing. Try us once.
GARLAND'S CAKE SHOPPE
3952 W. 55th St. PRospect 6-4496

PERKRAUSTAU BALDUS
VIETOJE IR IŠ TOLIMESNIŲ DISTANCIJŲ
TURIS ILGĄ PATYRIMĄ
JUOZAS NAUJOKAITIS
6819 So. Rockwell St.
CHICAGO 29, ILL
Tel. WAlbrook 5-9209

TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ:

DEIMANTŲ LAIKRODĖLIŲ
Brangenybių
SIDABRINIŲ, INDŲ
SIENINIŲ LAIKRODŽIŲ
TELEVIZIJOS APARATŲ
ir kit. Prekių
Laikrodžių Pataisomi Specialisto
John A. Kass (Kazakauskas) Duočiama 1 metų Garantija.
JOHN A. KASS
4102 Archer Avenue
(prie Mozart Street)
Tel LAfayette 3-8617
Seniausia Lietuvių Jewelry Krautuvė Brighton Parke
Įsteigta 1915 metais

Užsisakykite baldus
tiesiai iš lietuvių dirbtuvės
Pas mus galite nusipirkti įvairių rūšių baldus, namų reikmenis: šaldytuvus, miegamųjų setus ir kitus baldus.
ARCHER AVENUE FURNITURE CO.
Sav. JUOZAS KAZIKAITIS
4140 Archer Avenue
Tel. LAfayette 3-3516
Prieš įsigydami baldus patikrinkite pas mus, gal jums bus ekonomiškiau užsisakyti tiesiai iš mūsų dirbtuvės. Jei pageidaujate, galėsime duoti ir kreditan.

PASKOLOS NAMŲ PIRKIMUI PATAISOMS
Planuokit... Taupykit.:: Turėkite
Atidarykite taupymo sąskaitą šiandien.
Mokamas liberalus dividendas
VISOS SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI $10,000
FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS INSURED UP TO $10,000
Continental Savings and Loan Assn.
4559 SO. PAULINA ST. CHICAGO 9, ILL.
V. P. PIERZYNSKI, Sec'y Phone YArds 7-0145

Įsigykite šią žymaus turinio knygą:
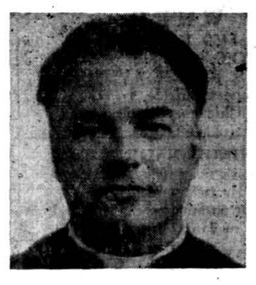
GYVOJI DVASIA
Mąstymai Kiekvienai Metų Dienai
1-as Tomas
— parašė —
KUN. DR. J. VAITKEVIČIUS, MIC
a. a.
Kun. J. Vaitkevičius, MIC. Tėvų Marijonų Leidinys
Mąstymai kiekvienai dienai nuo pirmo Advento sekmadienio iki Vas. 8 d., 464 pusl. Kietais viršeliais.
KAINA $5.00
Užsakymus siųskite:
"DRAUGAS", 2334 S. Oakley Ave.
Chicago 8, Illinois

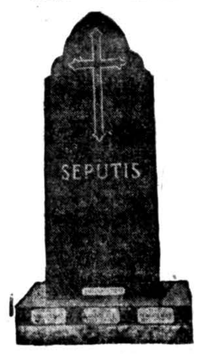

PIRKITE TIESIOG NUO MR. NELSON
— savininko —
St. Casimir Monument Company
3914 West 111th Street
Vienas Blokas nuo Kapinių
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Mieste
Telef. CEdarcrest 3-6335

ANTHONY B. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.
Telefonas GROVEHILL 6-0142
1410 SO. 50TH AVE., CICERO, ILL.
Telefonas TOWNHALL 3-2109
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

SENIAUSIOS IR MODERNIAUSIOS LIETUVIŲ ĮSTAIGOS
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SOUTH HERMITAGE AVENUE
Tel. YArds 7-1741 — Bishop 7-9481
4330-34 SOUTH CALIFORNIA AVENUE
Tel. Bishop 7-9719
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
JOHN F. EUDEIKIS
RADIO PROGRAMOS iš stoties WGES (1390 k.) Leidžiama kas šeštadienį nuo 9:15 iki 9:30 val. ryto.

LIŪDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned koplyčia
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta.
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime koplyčią arčiau jūsų namų.

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS
Ambulansų patarnavimas yra teikiamas dieną ir naktį. Reikalui šaukite

Mes turime koplyčias visose Chicagos ir Roselando dalyse ir tuojau patarnaujam.
LACHAWICZ IR SŪNUS
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672
10756 S. MICHIGAN AVE. PUllman 5-1270
PETRAS P. GURSKIS
659 W. 18th STREET Tel. SEeley 3-5711
ALFREDAS VASAITIS-VANCE
1446 So. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET 710 W. 18th STREET
Telephone: YArds 7-1911
LEONARDAS L. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. PUllman 5-9661
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139
JULIUS LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572
LEONARDAS A. EŽERSKIS
1646 W. 46th STREET Tel. YArds 7-0731

ŠVENČIŲ LINKĖJIMAI
mūsų lietuviams pažįstamiems
ir kostumeriams
nuo
RAINBOW LIQUORS
2812 WEST 63rd STREET
GRovehill 6-9808

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
BROADWAY LINCOLN MERCURY, INC.
6259 N. Broadway
Corner Rosemont
AM 2-6000
Ačiū jums už paramą praeityje

ŠIRDINGU ŠVENČIŲ LINKĖJIMŲ
Telephone CAnal 6-1640
WILLIAM J. KRIZ
MAYOR
City of Berwyn

To Our Many Friends A
A HAPPY NEW YEAR
M. A. KORACH
Red Cross Shoes
6322 Cermak Road
GU 4-5354

ŠVENČIŲ LINKĖJIMAI
nuo
50th WARD
REGULAR DEMOCRATIC ORGANIZATION
JAMES F. ASHENDEN
Ward Committeeman

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
mūsų lietuviams pažįstamiems
ir kostumeriams
MARQUETTE DRUGS
2957 WEST 63rd STREET
HEmlock 4-9205

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
FAMOUS LUBRICANTS Inc.
124 WEST 47th STREET
BOulevard 8-2555
Motor Lite Gear Lite Chassilite

LINKSMŲ ŠVENČIŲ LINKĖJIMAI
nuo
Šv. Dovydo parapijos
Kunigų ir Seserų

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
mūsų lietuviams kostumeriams
MEYER BROS. DEPT. STORES
4805-13 S. Ashland Ave.
1713-17 W. 47th Street
Thrifty Buyers Shop

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
Ačiū jums už paramą praeityje
MARY and AL'S TAVERN
4522 McDOWELL
VIrginia 7-9845

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
Ačiū jums už paramą praeityje
WEST SIDE BUICK INC.
4666 W. Washington Blvd.

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
mūsų lietuviams kostumeriams
ir pažįstamiems
ADAM and EVE LOUNGE
Ačiū jums už paramą praeityje
2449 W. 47th
VI 7-9537

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
mūsų lietuviams kostumeriams
ir pažįstamiems
ACE FRAME and AXLE SERVICE
6034 W. Grand Avenue
NAtional 2-3190

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
BRANDT'S TAVERN
mūsų lietuviams kostumeriams
ir prieteliams
5131 W. 95th St. Routes 12-20
Oak Lawn 9331
Ačiū jums už paramą praeityje

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
mūsų lietuviams pažįstamiems
ir prieteliams
AL PAYNE
3058 West 111th Street
HIlltop 5-2600
Ačiū jums už paramą praeityje

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
mūsų lietuviams kostumeriams
ir pažįstamiems
SLAVIN MOTORS
3431 Irving Park Road
Ačiū jums už paramą praeityje

SEASON'S GREETINGS
from
W H F C
1450 Kilocycles
Office and Studio
3350 S. KEDZIE AVENUE
Phone CLiffside 4-7411
Chicago, Illinois

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
Visiems lietuviams kostumeriams
ir pažįstamiems
Ačiū už jūsų paramą praeityje ir tikimės
jos susilaukti ir ateityje
MR. and MRS. CHAS. GOLDMAN and FAMILY
3303 So. Halsted St. YArds 7-2222

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
Visiems lietuviams kostumeriams
ir pažįstamiems
Ačiū už jūsų paramą praeityje ir tikimės
jos susilaukti ir ateityje
CAREFUL DRY CLEANERS, Inc.
3511 So. Halsted St. YArds 7-0437

GREETINGS!
To Our Many Friends
and Patrons
a Very Happy New Year
McCarthy Motor Sales
3439 West 63rd Street
HEmlock 4-5259

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
mūsų lietuviams draugams ir
kostumeriams
Pasimatysime smagiam NAUJŲ METŲ
sutikime. Duosime skaniai iškeptų
BAR-B-Q šonkaulių. Atsilankykit ir
atsiveskit draugus
WHITE FRONT LIQUORS
1130 West 31st Street
VIrginia 7-8347
Joseph and Bob Kolanko
At Your Service

ŠIRDINGIAUSI LINKĖJIMAI
linksmų švenčių proga!
Smagiam laikui apsilankykit pas
SAM'S INN
3149 So. Morgan
Tavern Pale on Tap. Left Hand Club
VIrginia 7-9556

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
Visiems lietuviams kostumeriams
ir pažįstamiems
Ačiū už jūsų paramą praeityje ir tikimės
jos susilaukti ir ateityje
BIRNDORF ROOFING
3115 South Halsted Street
Carl Birndorf At Your Service

LINKSMŲ ŠVENČIŲ VISIEMS
Ateinantieji 1952 metai tereiškia
naują taikos ir gerbūvio gadynę
visiems.
CENTRAL ENVELOPE & LITHOGRAPHING CO.
423 S. Clinton St. Wa 2-0072

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
mūsų lietuviams kostumeriams
COOK COUNTY MOTOR SALES
Ačiū jums už paramą praeityje
1340 W. 63rd St. WAlbrook 5-3700
(KAISER - FRAZER)

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
mūsų lietuviams pažįstamiems
International Harvester Co.
MOTOR TRUCK DIVISION
Tel. MOnroe 6-4980

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
Ačiū Jums už Paramą Praeityje
SOUTHWEST CHEVROLET INC.
9220 SO. ASHLAND AVE.
CEdercrest 3-3500

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
Visiems lietuviams kostumeriams
ir pažįstamiems
Ačiū už jūsų paramą praeityje ir tikimės
jos susilaukti ir ateityje
JOSLYN MFG. and SUPPLY CO.
3700 So. Morgan Street
Mr. A. Stanley

SEASON'S GREETINGS
from
NATIONAL BOWLING and BILLIARD CORP.
1723 West Lake Street
SEeley 3-3433

HAPPY NEW YEAR
Thomas Cleaners & Hatters
All Work Guaranteed
Pickup and Delivery Service
GEORGE B. THOMAS Corp.
3673 State BOulevard 8-3487

BELL Savings and Loan Ass'n
Extends to their many Lithuanian Friends and Patrons
HEARTY WISHES FOR
A Happy Holiday Season
BELL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
Bell Savings Building Monroe at Clark
Chicago 3, Illinois FInancial 6-1000

Laimingų Naujų Metų
Linkime Visiems Savo Kostumeriams Ir Draugams
PILSEN BREWING CO.
BREWERS and BOTTLERS OF
Yusay Pilsen Beer
3065 W. 26th St. Chicago, Illinois

Nuoširdžiausiu Švenčių Linkėjimai
Vadovybė ir Patarnautojai
CONRAD HILTON HOTEL
Pirmiau buvo THE STEVENS

Laimingiausių Naujų Metų!
LINKIU
Visiems Lietuviams

FRANK ZINTAK
12th Ward Democratic Committeeman
(Brighton Park)

Laimingų Naujų Metų
Linkiu Visiems Savo Kostumeriams Ir Draugams
TELSER'S JEWELRY
JEWELERS — OPTICIANS — RADIOS
ELECTRICAL APPLIANCES — TELEVISION
2205 W. Cermak Rd. Tel. VIR. 7796
LENGVOS PIRKIMO SĄLYGOS.
Neskaitome viršaus už kreditą.

Laimingų, Linksmų Naujų Metų
Linkiu Savo Pacijentams ir Prieteliams
DR. ir MRS. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

ŠVENČIŲ LINKĖJIMAI!
Mūsų Kostumeriams ir Pažįstamiems
Gužauskas Beverly Hills Floral Co.
"KAS TIK ĮMANOMA GĖLĖSE"
6901 South Wentworth Ave. STewart 3-2454

Linksmų ir Laimingų Naujų Metų
Linkime Visiems Savo Kostumeriams ir Draugams
Peoples Hardware and Paint Co.
GREGORAVIČIAI, Savininkai
1901 W. 47th St. LAfayette 3-4139

Laimingų Naujų Metų
Linkime Visiems Savo Kostumeriams Ir Draugams
PEOPLES RESTAURANT
ANNA GIANAKEAS, Sav.
1628 West 47th St. Chicago, Ill.
Tel. VIRGINIA 7-9470

Laimingų Naujų Metų!
Linkime Visiems Mūsų Kostumeriams ir Draugams,
Kuriems Per 34 Metus Bandėme Mandagiai
Patarnauti
UNIVERSAL SHOE STORE
3335 So. Halsted St. Chicago, Ill.
A. ZALECKIS ir J. MARTINAUSKAS
Savininkai
Telefonas - YArds 7-0525

DIDŽIAUSIAS, PIGIAUSIAS IR
GERIAUSIAI INFORMUOTAS DIENRAŠTIS

Plačiausiai skaitomas, pigiausias ir didžiausias lietuvių dienraštis šiuo metu yra "Draugas".

KORESPONDENTUS
"Draugas" turi Aliaskoje, Argentinoje, Austrijoje, Australijoje, Belgijoje, Brazilijoje, Chilėje, Italijoje, Ispanijoje, Kanadoje, Kolumbijoje, Portugalijoje, Prancūzijoje, Šveicarijoje, Urugvajuje, Venecueloje. Jie plačiai informuoja apie viso pasaulio lietuvius.

DIDESNIUOSE UŽSIENIO POLITIKOS CENTRUOS:
Paryžiuje, Strassbourge, Londone, Berlyne, Romoje "Draugas" turi specialius korespondentus — patyrusius laikraštininkus.

ŽINIAS IŠ LIETUVOS
per radiją, iš Kauno ir Vilniaus leidžiamų laikraščių bei iš atbėgančių žmonių renka du "Draugo" korespondentai Vokietijoje.

MOKSLO, MENO, LITERATŪROS, ARCHITEKTŪROS
klausimais "Draugas" yra sutelkęs specialistus profesorius, dailininkus, inžinierius, rašytojus, kurie užpildo specialų kultūros priedą, leidžiamą kas šeštadienį. "Draugas" yra vienintelis lietuvių laikraštis, kurs reguliariai kas šeštadienis leidžia tokį 8 puslapių priedą.

JAU DAUGIAU KAIP 1,000
bendradarbių, korespondentų ir informatorių rašo "Draugui". "Draugas" turi specialius ateitininkų, skautų ir dar šiuos skyrius:

1. Lietuvių kalbos — tvarkomas iš Lietuvos atvykusių kalbininkų,
2. Sveikatos — vedamas patyrusio gydytojo,
3. Teisės patarėjas — vedamas advokato,
4. Statybos patarėjas — vedamas inžinieriaus architekto,
5. Moterų — vedamas žurnalistikos mokslus baigusios redaktorės,
6. Sporto — vedamas keturių sportininkų.

PIGIAUSIAS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
yra "Draugas". Todėl, nieko nelaukdamas, pratęski "Draugo" prenumeratą 1952 metams sau ir užsakyk jį savo giminėms, draugams bei pažistamiems. "Draugo" prenumerata yra geriausia ŠVENČIŲ DOVANA.

"DRAUGO" PRENUMERATA:

	Metams	½ metų	3 mėn.	1 mėn
Chicagoj ir Ciceroj	$9.00	$5.00	$2.75	$1.25
Kitur J. A. V. ir Kanadoje	$8.00	$4.50	$2.50	$1.00
Užsienyje	$11.00	$5.50	$3.00	$1.35

Tie, kurie prenumeratą sumokės prieš 1952 m. sausio 1 d., galės pasinaudoti šia

PAPIGINTA KAINA:
Chicagoj ir Ciceroj už $8.00 metams
Kitur JAV ir Kanadoje už $7.00 metams
Užsienyje už $10.00 metams.

IKI SAUSIO 1 D. 1952 M. PAPIGINTA KAINA PRENUMERATĄ GALI SUMOKĖTI IŠ KARTO UŽ KELERIUS METUS. Iš karto įmokėjusieji ne mažiau $100.00 bus

GARBĖS PRENUMERATORIAIS
ir "Draugą" gaus per visą savo amžių.

Užsakymus su pinigais siųskite:
"DRAUGAS"
2334 So. Oakley Avenue
CHICAGO 8, ILLINOIS